

3900

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

తెన్నవట్టణము 1917 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 24 వ తేది శనివారము

No. 273

నంపుటము. ౩.

న శ నా మ సం వ త్స ర పా ల్క న మా స శు క్త త్ప త్తి య ౩.

నంచిక ౨౭౩

త్వరలో!

వెలువడగలదు!!

పింగళ సంవత్సరాదినంచిక

ముద్రితమగుచున్నది.

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున వెలువడగలదు.

కాగితముల కఠిన్వనం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల రు. 2-0-0
అర్ధసంవత్సర	,, ,, 0-8-0
అర్ధసంవత్సర	,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక ౩ మాసముల చందాదారులకు	,, ,, 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్లపాడి.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము.

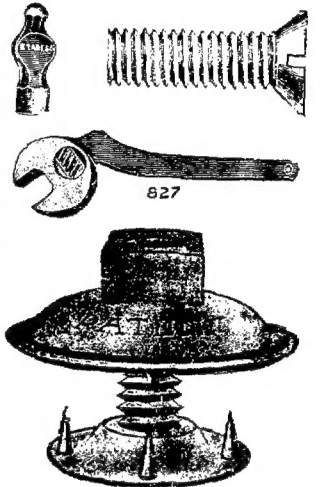
సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపిథి మద్రాసు.

బయటడిగి ఆర్దరులు సత్వరముగాను జాగ్రత్తగాను పంపబడును. ఒకమాత్ర మె స్తరుమాదిన సంకలి తెలియగలదు.

(D668-W 318)

ఇనుప సామానులు, రంగులు, సీమెంటు, గొట్టములు పంపులు, ఫిట్టింగులు, ఫెన్సింగు సామానులు, మిల్లులు, మైనింగు, జిన్నింగు, నైసుమిల్లు మొదలగు వానిని ఎకాయికి దిగుమతి చేయువారు.

A. MOHAMED & CO.,

General Hardware & Machinery Mart.
No. 15 Armenian Street, Madras.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాశ్యోతముఖమున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గియున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వైదిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయును. 219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకరిగూ టౌన్ హాలు నెం. 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆత్మబిజ్ఞానా.

శరీరమును విడచిన తరువాత ఆత్మసిద్ధి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నలెజా చక్కని గ్రంథము వెల రు. 0.8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కింపెని, పూర్వ వర్తకులు.

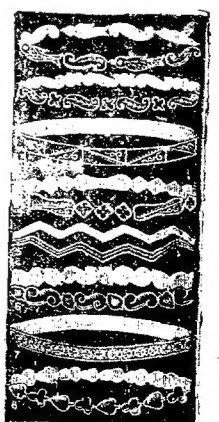
25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తండ్రివిలాసము: "ఉమ్మడియూర్" ముద్రాను

ఈ పటములో కనుపరచినట్టి అనేక విధములైన గాజులనమ్మక ముగా సవరముబంగారుతోతయారు చేయబడి యున్నవి. వలయువారు మాకు వ్రాసిన గాజులరకములను అందులకు మజారీల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మావద్ద బంగారు గుల్ల గోడాలు, గట్టితోడాలు, గట్టికిలు ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు డాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు, కానుక పేర్లు, పెండినగలు అనేక

విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరున యున్నవి. వాణ్యమైన వగలుపూచియివ్వబడును.

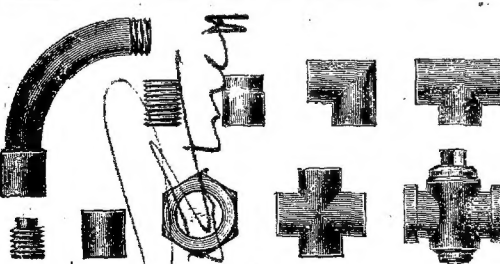

M. N. HUSSEN & Co.,

Hardware Merchants, Contractors & Commission Agts.
No. 90 ARMENIAN STREET, MADRAS.

కప్పిలు, పేస్టింగులు, బేరింగులు, ఫ్లమ్మరు బ్లాకులు, బెల్టింగులు వివిధ రకములు మెరుగునూనెలు, క్రొవ్వనూనెలు, ఆస్ బెస్టు, రబ్బరు సామానులు, మనిలా ఉక్కు తీగదారములు, మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు,

STEWARTS AND LLOYDES, LTD

వంకుల ఇనుపరేకులు, సాదారేకులు, ఎం.ఎస్. రేకులు, ఉక్కురేకులు, ఇనుపచువ్వలు, కోణాలు, టీలు.

వంకుల డబ్లియు ఐ. ప్రిం. సి. ఐ. గొట్టములు, పిట్టంగులు, ఇత్తడిపిట్ట, గ్లాండుకార్పు, జి.ఎం. చక్రపు మూతలు, మరమేకులు, రిఫ్లెక్టు, బోల్టునట్టు,

సీమెంటు సున్నము, బొగ్గుతారు, బొగ్గుపిచ్ ఆస్పాల్ట్, ప్లాక్ నోంతారు, వర్ణములు, వార్నిషులు.

సారలు, పిక్చర్లు, పోకీలు, సమ్మెటలు, గొలుసులు, కంసాలిపట్టెడలు పిగ్ లెడ్.

తీగచక్రరేకులు, తీగమేకులు, బొక్కెనలు, ముండ్లతీగలు, సాదాతీగలు, తీగవలలు.

వ్యవసాయపు పనిముట్లు, గనుల ఫ్యాక్టరీలకు రైల్వేలకు కావలసిన అన్నిరకముల సామానులు డాకోరేట్లకు దొరకును. విశేషము లింకను తెలియగోరిన మాకు వ్రాయును.

విలాసము:- ఎం. ఎన్ హుస్సేన్ అండు కో.,

ఇనుపసామానుల అంగడి, నెం. 90 ఆర్మేనియను వీధి,

మద్రాసు.

పోయిలెట్

ఎండకు అగ్నికి గాలికి చెడకుండునట్లు ఆస్ట్రేస్టానుతోను సిమెంటుతోను బాగా నొక్కి చేయబడిన యింటికప్పు.

తుత్తునాగము పూతి పూయబడిన ఇనుపరేకు కన్నను దేశీయ కప్పుపెంకుల కన్నను చాలకాల ముందునది. ప్రత్యేకించుగా హిందూవుల యింట్లకొరకు, హిందూదేశము నిమిత్తమై రమ్యము చేయబడిన కప్పు.

దక్షిణహిందూస్థానమునకు నాలు ఏబిందల—

ది సాత్ ఇండియన్ ఎస్టేట్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

తపాలపెట్టె నెం. 37 రు, మద్రాసు.

ఉత్తరప్రదేశ్-పరమిందునియును కాకినాడనుండియును విషయములను తెలియగోరువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాయవలయును:—

ఎన్. హెచ్.పాంగు బ్రదర్స్, మిషన్ బిల్డింగ్స్

వి.కా.ఖ.స.బి.ఇ.ము.

661

‘కాస్త్రోక్రమేన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుకాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం.

కరి, చొళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెజు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయిల్లకున్న, దంప, ఫలవృక్షములకున్న, మొక్క తీగకన్నె రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు కాస్త్రోక్రముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు ఉయ్యచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనకాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణా గుణములను ఆన సరించి తయారుచేయుచున్నారు. ‘కాస్త్రోక్ర’ ఎరువు అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవం, కన్నడం మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి ఒక్కొక్కజిల్లాలోని జమీన్దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేప్పిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈక్రింద వివరహరించుచుండు వైబిలాగమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 2, మదరాస్.

PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత రోయునట్టి గాని కనులకు గురించినను, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు వంపులు వంపులగు వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇరుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱించినను ఈ క్రింది కంపెనీవారు కోనే సంగతిసందర్భముల వారూ నాలోచించుటచేసినది. మీరు సామానులను టిక్కిలి తక్కువవెలలి కిచ్చుటలోను కోరి వంతనే వానిని సకాలముగా సరఫరా చేయుటలోను నొప్పి పేగుమోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 553 రు,

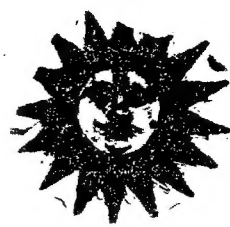
389

మదరాసు.

(వై కామ్ప్రొజెక్ట్ గోరసప్పము ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు

పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు స్వచ్ఛమాద్యును గమనింపుడు. కరస్పాక డెన్సు డెయిలీ/గునసి

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(66)

21. హమ్మంపేట్, బాంబాయి.

ఉచితము!

ఉచితము!!

మానవ గడియారము

దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటకులన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్పుకొన వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలఖర్చు లేదు.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవడి, 20, చీనాబజారుకోడ్, మదరాస్. 188

“అనంద” గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమును.

శ్రీమ దాండ్ర మహాభారతము

వ చ న ము

(235)

పటములు చేర్చింపబడి యున్నవి.

కాశ్యోతపునందాదాసులకు తపాలాఖర్చులు సహా వెల.

1వ వాల్యం	ఆదిపర్వము	1-4-0
2వ వాల్యం	”	1-4-0
3వ వాల్యం	” సంపూర్ణం	1-8-0
4వ వాల్యం	సభాపర్వము	1-8-0
21	” శాంతిపర్వము ప్రథమ భా॥	1-4-0
22	” ” ద్వితీయ భా॥	1-6-0
23	” ” తృతీయ భా॥	1-4-0

అర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,

అనందా ముద్రాలయము, లోక్ న్యాయర్, మదరాసు.

క్రికెట్ పులైస గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

కె.వి. బోషి అండు కో

సెక్ యరీ బిల్డింగు

నెం. 321, హరన్ బయ్ రోడ్డు,

ఫోర్టు, బాంబాయి.

పూర్వముగా నవీన మయినది.

లోడవుకా పోర్టు వంపు.

25 అడుగుల లోతునుండి నిల్లుతోడి అంత ఎత్తునకు వైకిలాగును. గంటకు 2000 గాలనులు తోడును. 2 అంగుళములు ము ఖము. నిప్పును చట్టారుటకును, నీటిని వైకి కొట్టుటకును జములు ఏర్పాట్లు చేయబడు ను. ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి ను లభముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది. బహు స్వల్పశక్తితో ఎడతెగని ధార ప్ర వహింపజేయును. ఒక్క వని పిక్చరు చాలును.

డీప్ వెల్ సంగు ఇతర పంపులు కావల యునేని మాకు వ్రాయుడు.

వెల రు. 55.

K. B. JOSHI & Co.,

No. 321 Haranby Road, Fort,

BOMBAY.

537

అద్భుత నివారిణి.

124

ప్రాఫెసర్ తేజస్వినీగారి
అద్భుత టానిక్ పేరలు.

ఇది బలహీనులకు
నీరసమును
లక్షణమును
నివారించును.
ట, జ్ఞాపకము
తక్కువగను,
మెదడు దిమ్మ
గా నుండును.

పనియందొంకాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిద్రలేవ బలహీనులు,
ఆయాసము శుక్లశక్తియు పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు,
యువకులకు, గృహస్థులకు వర్తకులకు, శుశ్రూషకులకు మొదలగు
వారికి ప్రత్యేకమైనది; బలమును గలిగించును. అనేక
వేలమంది ఇందువలన జాతుపదేశవారు నిపుడుడే నేటిదినమే
ఒక బుడ్డికి కొని తానిమోపున దురుసును పరిమోపును.

25 మార్గల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " 2-0-0

నవీనము!

నవీనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు

ఆప్టో డిట్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందుకట్టి ఆఫూర్వ
వాసనయును కలదు. ఆల్కహాల్ సాగాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చా
క్కాయ మైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుంటే యంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ
వచ్చునో అంత ఆనందమింతురు. ఇతర వాసనలు యే
వేని యుండినా యీ ఆప్టో డిట్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.
వెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0. 8-0 } వి. పి. చార్జీ
1 (ద్రాము బుడ్డి 1 కి ,, 0.12.0 } రూ. 0.4.0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0.0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లో యుండియంకా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

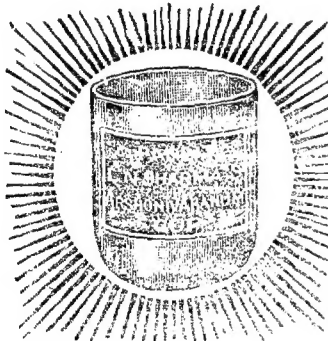
నెం. 155, జుమ్నాచునీసి పీఠి, బొంబాయి

మద్రాసుయేజంకా: మహాతాపురుషోత్తం మూర్తి,
29, చై నాబజారు రోడ్, మదరాసు.

అత్యద్భుత ఆయుర్వేద.

582

మూలరోగాంతక గిన్నె

ఈ గిన్నెయందు మంచి
మజ్జిక వేసి రెండు నిమి
షములు పుండనిచ్చి 10
దినములు ప్రాతఃకాలం
నందు పుచ్చుకొనిన సమ
స్తమ మూలరోగములు
నివారణ యగును. ఇది
గాక అజీర్ణము, శీతశోధి
మలబద్ధకము ఇత్యాది,

రోగముల తప్పుక పోగొట్టును. ఇందుకు పథ్యములేదు. ఇందు
రసాది ధాతువర్ణము లేరలేదు. పురుషులకు మూలికలచే
తయూచేయబడినది. వెల 5-0-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.

యోగ్యతాపత్రములు

1. నేలు పాలకృష్ణ టాకర్ (బాంకర్) పికానిన్
7 సం॥ముల మూలము, 2. మెసర్స్ హజమాన్ దాసు పేతా
గారు, వల్లూరపీఠి, ముల్కాపాబజారు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల
మూలము, 3. పనిలాల్ జీ శ్రీమాతీగారు, సోకారు పేట, మద
రాసు, 11 సంవత్సరముల మూలము, 4. మిస్టరు కె. పి. కృష్ణ
మిసన్ గారు, బారిష్టరు, సాలపురము, 5. గోకులదాసుగారు
(గుజరాత్) హైదరాబాదు (దక్కను) 10 సం॥ముల మూల
ము, 6. మె॥ ఆరుముగ్గెట్టిగారు, 55, తిరుపత్తియూరు, నెల్ల
కాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గుణమిచ్చెనని వ్రాసి
యున్నారు. ఇవిగాక అనేకులను యీ రోగమునుండి విముక్తి
చేసివారిము. మెదలిస్తు

ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎన్. శర్మగారు,
యె. యం. యె. సి.

పాలకృష్ణ టాకర్ ధాలయం, 177, చై నాబజారు మదరాసు.

జీర్ణరసాయనము:—ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన అన్నము వచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు
పడి రసస్రావము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధ
ము మానును. 25 మార్గల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు

నరసాపురము సభ.

—:—:—
ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము

నరసాపురము నుండిమాన్యుయ విలేఖకుడిట్లు వ్రాయు
చున్నాడు:—

16 - తేదీన నరసాపురం పీఠిల్ని యెస్సీసి యేమను
వారును, హోమురాలు లీగువ్రాంచి వారును కలసి, పుర
మందిరమున ఒకసభచేసి క్రింది తీర్మానముల గానించిరి.

ప్రస్తుతము, ఆచులలోనున్న నిష్పంధకవ్రాతము, యిం
డియనుల స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేకముగా నున్నదనియు,
యితరదేశముల వారికి యిండియనులు గౌరవ హీనులుగా
తోపించునట్టిదిగా నున్నదనియు, అందువలన అది నిలుపు
చేయలేకదనియు తీర్మానించిరి.

మద్రాసులో నిష్పంధక వ్రాతమును మాపుచేయు
ట కేర్పడిన సంఘమువారి యుద్దేశ్యములను, సభ వారామో
దించుచున్నారు.

వచ్చే అక్టోబరులో సంవత్సరమునుండి, నరసాపురం తా
లూకాబోర్డు కొక యనధికార, ప్రసిడెంటును, ఇమ్మని కో
రుచు గవర్నరు మెంటువారి కొక మహాజను నంపుట, కొక సబు
కమిటి యేర్పాటు చేయబడినవి.

తాలూకా, డిస్ట్రిక్టుబోర్డుల సభ్యుల యెన్నికలలో,
గవర్నరు మెంటు యుద్దేశ్యములు, గ్రామాధికారులు, సభ్యులు
గానుండుటకు ప్రయత్నము చేయకూడదని, సభవారు మరొక
సారి ఆజ్ఞాపించు చున్నారు.

ప్రస్తుతము నరసాపురము, నిడదవోలు మధ్యనుండుగు
చున్న పడవలు, రయిలుకుపెళ్లు రహదారిజనులకు, అను
కూలముగాలేక, బహువిధబుద్ధిగాను, నష్ట దాయకముగా
నున్నదనియు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డువారు వెయ్యదలచుకొనిన రయిలు
కొంతకాలమునకు అచులు లోకి రాదు గనుక
డిస్ట్రిక్టు బోర్డు వారు, రయిల్వే ఆదాయము
లోనుండి, కొంతసొమ్ము యిచ్చి, నిడదవోలు నరసా
పురముల మధ్య, మోటారుబండ్లు వేయుటకు వీలులేనియెడల
స్టీచరులనువేసి, ప్రజల కష్టములను తొలగించవలసినదనియు
సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

రాజసుపాండ్రవరము గవర్నరు మెంటువారి కళాశాల
లో, ఆనన్ను క్లాసులను, తెరచుట కొక మహాజనును గవర్నరు
మెంటువారికి పంపుట కొక సబుకమిటి యేర్పాటు చేయబడినది.

ఆంధ్రజిల్లా లన్నిటిని, యచిరకాలములో, ఒక
ప్రత్యేక సర్కిలుగా యేర్పరచవలసినదనియు,
అందువలన కాంగ్రెస్సు వారికి, ఆంధ్రుల యుద్దయము
లను తెలియుచేయుటకు వీలుగానుండుననియు, సభవారు
భిప్రాయము.

పల్లికు సర్వీసు కమిషనరువారిలో చాలమందికలిసి
వ్రాసిన, రిపోర్టు, యిండియనుల కాకాభంగము గలిగిం
చినవనియు అందుచేత యిండియా గవర్నరు మెంటువారును, చ
క్రవర్తిగారును, వారి నామోదించకూడదనియు, సభవారు
ప్రార్థించుచున్నారు. మరియు, న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ హిం
గారు, వారి స్వతంత్రాభిప్రాయమును వెల్లడిచేయుచు, వ్రాసిన
రిపోర్టును, సభవారు తీసివదిలించి, వారికి కృతార్థత తెలియ
జేయుచున్నారు.

మదరాసు కార్పొరేషన్

హెల్తు డిపార్టుమెంటు.

(704) నోటీసు.

రాయపురమునందలి అంటు రోగములకుగాను
ఏర్పరచిన వైద్యశాలకు 1917-18 సంవత్సర
ములో కావలసిన వచ్చు ఆహారపదార్థములును,
ఇతర పదార్థములును సప్లయ చేయుటకు గాను
పెట్టుకొనబడు టెండరులు మదరాసు కార్పొ
రేషన్ ప్రెసిడెంటువారివలన 1917-వ సంవత్స
రము మార్చి నెల 7-వ తేదీ బుధవారము మధ్యా
హ్నము 12 గంటలవరకు తీసికొనబడును.

టెండరు ఫారములు ధరభాస్తు పంపుకొనిన
యిప్పించబడును.

28 ఫిబ్రవరి 1917 } కే. రాఘవేంద్రరావు,
అక్టింగ్ హెల్తు ఆఫీసరు.

హారంస్టన్ సర్క్యస్.

677

గొప్ప యడవిమృగముల సమూహము.

కోట మైదానములో ఆట జరుగును.

నేటిరాత్రికి

నేటిరాత్రికి

కార్యక్రమమున అనేకమార్పులు

చేయబడి యున్నవి.

మా ఆల్ ఫ్లౌరు కిం వెనివారివలన రెండున్నర
గంటలకాలము పరమానందభరితులు కాగలరు.

రాగల మేటిని:— రేపు (ఆదివారము) చుధ్యాహ్నము

ఫిబ్రవరి 25 తేదీన 4-30 నిమిషములకు
8 గంటలకు తలుపుతీయబడును. 4-30 లకు ప్రారంభము.
ఈ సమయములో బాలురకు అర్ధచార్జ్ తీయబడును.

టికెట్ల వివరములు.

6 సీట్లు గల పెట్టె	రూ. 20	0	0
ఒకసీట్ గల పెట్టె	రూ. 4	0	0
మొదటితరగతి కుర్చీలు	రూ. 8	0	0
రెండవ తరగతి కుర్చీలు	రూ. 2	0	0
స్టాల్సు	రూ. 1	0	0
గాలరీ	రూ. 0	8	0

యూనిఫారంలో సోల్ట్లు రూ. 2, 1, తరగతులకు

అర్ధచార్జ్ చెల్లించిన బాలును.

బాహుకున్న, మొదటి కుర్చీలకున్న టిక్కెట్లు ప్రతి
దినము సర్క్యసుడేలోనున్న, మపుంటురోడ్లో నుండే
మెసర్స్ డియాంజలిస్ అండుసన్ వారివద్ద నున్న దొరకును.
తతిమృటిక్కెట్లు పగటిపూట సర్క్యసుడేలోవద్ద అమ్మబడును.
హారంస్టన్. C.H. బ్రూన్,

ప్రావైటర్.

బ్యాన్సుమాస్టరు.

R. ఆల్బన్ & W. సైమన్సు, ఏజన్టులు.

అభినవ భీమసేనుడగు

ప్రా॥ రామమూర్తి నాయడు గారు

త్వరలో రానున్నారు.

ఈ క్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ
అత్యద్భుత దేహబల ప్రాధిమ్యము ప్రదర్శించెదరు.

కావలి	కాకినాడ
ఒంగోలు	పితాపురము
బాపట్ల	తెనాలి
గుంటూరు	(683) ఎలమ్మపల్లి
బెజవాడ	అనంతపురం
ఏలూరు	విశాఖపట్నము
రాజసుపాండ్రవరం	విజయనగరము

(386) భాషా సేవక సంఘము

202 MINT STREET, MADRAS.

రు 100. బహుమానములు రు 100

ప్రతి వారమును. ప్రతి వారమును.

గతవారములో ఉత్తీర్ణులైనవారి వివరములు.

రెండవతరగతివిహారమును ఆలూరు వెంకటరత్నంగారు,
మదనపల్లి; మూడవతరగతి: జి.జి. శంకరయ్యగారు మైసూరు,
ముడింటి నరసింహాచార్యులుగారు రాజమండ్రి; వాల్లవతరగతి:
శ్రీమతి కనకవర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు గుంటూరు, శిష్టా మహా
లక్ష్మమ్మగారు కొప్పర, డి. శీతారామమ్మగారు కళేంద్ర
వాడు, నల్లెటి రుక్మిణమ్మగారు రాయచోటి; అయదవ తర
గతి: శ్రీమతి కనకవర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు, మాజీటి సత్య
హర్షత్రిమ్మగారు, విజయనగరం, కంచల్ల కమలావతిగారు,
రాజమండ్రి, శిఖరం కమలాంబిక, మి. రంగనాయకమ్మ
గారు, మి. శీతమ్మగారు, ఒంగోలు, పేట మిర్జానగారు,
కొల్లిపర, నారాయణం నరసింహాచార్యులుగారు, ఒంగోలు,
ఆకునూరు వీరభద్రరావుగారు బందరు.

ఉత్తీర్ణులైనవారి వద్దనుండి, మేము కోరిన సంఖ్యాపీ
తూర్తిగా రానందున, బహుమానములు పంపుట బాధ్య మగు
చున్నది. కావున అందరును వెంటనేసంఖ్యాపీలు పంపవలెను.

మద్రాసు స్టాంపుకాజు కోర్టులో

1916 సం॥రపు నెం 15256 రు

వ్యాజ్యము

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండు సకీసు వాదులు.

చిద్రా రాజవీరమ్మ.

ప్రతివాది.

ప్రతివాది చిద్రా రాజవీరమ్మకు,

భూస్థితులనల్ల జీవనం. బ్రహ్మపటాశం విధి, సికేదరాబాదు.

యీ దావాలో వాదులు మీకు అచ్చుపని చేసినందుకున్న పుస్తకములు అమ్మినందుకున్న రొక్క-ం అప్పు యిచ్చినందుకున్న మీవల్ల రావలసిన ఖాకి రూ 325-13-0 లలో చెల్లు రూ 211-0-0 లు పోగా, వాదలకు నిల్వ బాకి రావలసిన రూ 114-13-0 లకు దావా చేసి పున్నారు. సదరు దావాను 1917 సంవత్సరము మార్చి నెల 5 తారీకున మద్రాసు స్టాంపుకాజు కోర్టులో చీఫ్ జడ్జిగారు విచారణజేయుచు గనుక సదరు వాయిదా తారీకున పగలు 10 1/2 గంటలకు సదరు కోర్టులో హాజరై సదరు కోర్టువారికి తగుజవాబు చెప్పుచు ఎదురువాదము చేయవచ్చును. అట్లు సదరు తారీకున సదరు కోర్టులో మీరు హాజరు కానియెడల మీరు లేకనే వ్యాజ్యము విచారణ జరిపి తీర్మానింపబడును.

సదరు కోర్టువారు 21-2-1917 తారీకున ఉత్తరువుచేసిన ప్రకారము,

వ. రఘునాథశాస్త్రి.

(701) వాది వకీలు.

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర

రయిలువే కంపెని లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇకారొరేటు కాబడినది.)

తిరువత్తూరు బ్రహ్మశాస్త్రము.

1917-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 27-వ తేదీ మొదలు మార్చి నెల 9-వ తేదీ వరకు.

చాకలపేట, రాయపురం, తిరువత్తియూరు ప్రేక్షకాల మధ్యలో పోయ్యె స్పెషల్ రయిలు.

పోవలసిన ప్రయాణికులు పుండినపు డెల్ల చాకలపేట ప్రేక్షకానుంచి తిరువత్తియూరుకు పోను రాను పలుమూరు స్పెషల్ రయిలు విడువబడును. తాయపురము నుండిన్ని, బీచ్ నుండిన్ని బయలుదేరే ఉత్సవప్రయాణికులు చాకలపేట ప్రేక్షకాలో రయిల్స్ ను మారవలెను.

వీలయినంతవరకు ప్రయాణికులకు, ఆటంకములేక తిరువత్తియూరుకు పోను రాను విశేష ఏర్పాటులు చేయబడియున్నవి.

రిటరక్ టిక్కెట్లు, (మెయిలుబండి తప్ప) అన్ని బండ్లకున్న ఉపయోగింప వచ్చును. ఈ రిటరక్ టిక్కెట్లు 1917వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 27 తేదీ మొదలు మార్చి నెల 9-వ తేదీ వరకు తిరిగి రాను రెండు ప్రయాణవ్యయములకు ఇయ్యబడును.

తిరువత్తియూరు నుండి తిరిగి వచ్చునపుడు అక్కడ ప్రేక్షకాలో మరల టిక్కెట్లు కొనడము కొంచెము ప్రయాణగతులకు యీయిబుద్ధిని తొలగించు కొనుటకు ప్రయాణికులు రిటరక్ టిక్కెట్లు కొనుట ఉత్తము.

(Advt. No. 703.)

గోఖలే సాంవత్సరి కారాధనము

(-0-)

ఆంధ్రదేశమునందు జరుపుట,

I

సంగమము.

భూమి లో నాటిన దీక్షము రూప రహితమై న శించినను శృత్యునూ ప మై వృద్ధి బొంది దాని ధన్యమును తెరవేర్చుకొనుచు పరోపకారము సలుపుచుండును. అట్లే గోపాలకృష్ణ గోఖలే పరలోకయాత్ర సలిపినను, నూతనపులను సుత్రేతమున నాటిన సద్బీజములు నెదిరినాభివృద్ధి గాంచి కాఖోపకాఖలుగా ప్రబలి ఆత్మోన్నతి కారకకొన్నతి, సామాజికోన్నతి, మరియు దేశోన్నతి కాటంకములుగ నెగడియుండు, దురభిమాన, దురహంకార, దుర్వ్యసన, దుర్బుధి, దురాచారము, దుష్టాచారములను దునుహుటకు, నేపంక వీక్షించినను సమాజములు, సభలు, విద్యా కాలలు, మూలమూలలలో వృద్ధి గాంచుచున్నవి. ప్రాచీన కాలమునకును నవీన కాలమునకును నిక్కువమగు నెక్కువ వ్యత్యాసములు కలుగుచున్నవి. దేశభాంధవుడగు నీతని ప్రబంధములు వ్యర్థములగునా? వారి దివ్య చరిత్రాత్మకమును జవిగొనిన ప్రతిభారతీయుఁ డును కాంతమగునట్లై సత్కార్యమర్జునులగు, సత్త్వ సత్వ వివేక పరిజ్ఞాన యుక్తులగును, న్యాయ న్యాయ పరిశోధకులగును, ధర్మాధర్మ విచారక క్షితియుగను నెగడి, వికమత్యా మృతమును ఆర్జించ సుకట్టకమానరు. ఇందుకు నిదర్శనముగ గడచిన 20 వ తేదీని గోపాలకృష్ణ గోఖలే వర్ధంతిని, బెంగుళూరులో నెప్పింగుర్నోడలో స్థాపించబడియుండు గాయక గ్రామణి విద్యాసంఘమునందు సాయంత్రము 4 1/2 మొదలు 7 గంటలవరకును మహావైభవముతో జరిగినది. తత్సందర్భమునందు జరిగిన సభకు వావాపు చాలమంది వచ్చియుండిరి. మొదట వైవహ్లానతో కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. గాజగోపాలు మొదలియో గారు అగ్రాస నాధిపత్యమును వహించి యుండిరి. గోఖలే దివ్యచారిత్రమును అవసములో నొకరును, కన్నడములో నొకరును, తెలుగులో నొకరును, మరియునికొకరు ఆంగ్లేయ భాషలోను, గంభీరోపన్యాసము లొనర్చిరి. తదనంతరము అగ్రాస నాధిపతి అవసములో మతభేదమును గురించియు సాంఘికభావ బలమును గురించియు దీర్ఘ కాలముపన్యసించిరి. హితకారణీ సంఘమువారు గోఖలే జ్ఞాపకార్థముగ రాత్రి పాఠశాలను స్థాపించి 5-6 మంది యుపాధ్యాయులు 4 వ తరగతి వఱకును ఇంగ్లీషు తెనుగు కన్నడము అవసములను నేర్పుచున్నారు. ఇచ్చట కూలిపని చేయువార్లకు మిక్కిలి చీడపిల్ల కాయలకును ఉచితముగ 7 1/2 మొదలు 9 1/2 వఱకు విద్యగలపుచున్నారు. —ఒక విలేఖరుడు.

II

సంగము (నెల్లూరు జిల్లా)

20 తేదీని గోఖలే ద్వితియని ర్వాణ దివస మహోత్సవము, సంగము గోఖలే సేవా సమాజము వారిచే చక్కగా నిర్వహింపబడినది. సుప్రసిద్ధాంధ్రులును, సి. ఎ. ఎం. పాఠశాలలోపాధ్యాయులు నగు, ముత్తరాసు, శివకామయ్య “బి. ఏ. ఎల్. టి” గారు సభాధ్యక్షుల వహించిరి. జగ మెటింగిన బ్రాహ్మణులును, శేక హితైకచిత్తులును, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులును, నగు ఓరుగంటి వేంకట సుబ్బయ్య బి. ఏ. గారు స్వదేశోద్యమముం గురించి కడు వృదులముగా నుపన్యసించిరి. విదేశ వస్తు బహిష్కారముం గూర్చియు, శరీర వ్యాయామముం గూర్చియు, దేశభక్తిం గురించినయు వారు కడు హృదయ రంజకముగా నుపన్యసించిరి. వారు సేను పదు నెనిమిది వత్సరముల నుండియు విదేశ వసన షర్కరహితముల జేయుటలేదు” అని చెప్పినప్పుడు, సభ్యుల నుండి మిన్నముట్టిన భావోద్రేక, కరతాళ ధ్వనులు, ప్రేక్షకుల దేశభక్తి జాలుచున్నవి. ప్రేక్షకుల సంఖ్య రెండు వందలకు మించి యుండెను. నాగరికతా సూత్యములై, నిరక్షర కుటుంబ నిలయములై, దురాచార భూయిష్టములగు, జానపదములు, నేను దేశభిమాన పూరితాంతరంగుల కిజ్జై, విజ్ఞానవంధ్రికా ప్రసారాను గుణ్యములగు పుస్తకభాండాగార, పఠన మందిరాసులకు నిలయములై, యుండుటం గాంచిన నేజే భాభిమాని సంతసింప కుండును! —ఒక విలేఖరుడు.

III

బెజవాడ.

“బెజవాడ హోమయూలు లీగు వారి యాజమాన్యము క్రింద 19 వ తేదీని ఎడ్వర్డు పురభవన మందు కీర్తి కేమలైన

క్రియత గోపాలకృష్ణ గోఖలే గారి ద్వితియ వర్ధంతి జరుపుటకు పురజనుల సభయొకటి జరిగెను. నూరి నసింహముగారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించిరి. కొండపల్లి శ్రీరామచంద్ర రావు దంటు సుబ్బారాధాని దేవులపల్లి స్వామిశాస్త్రిలుగూర్చి గోక్షే గారి జీవితమును గురించి యుపన్యసించిరి. పురజనులచే సభాభవనమంతయు క్రిక్కిరిసి యుండెను. —కార్యదర్శి

IV

బరంపురము

లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలే గారి నిర్వాణ దినోత్సవ మీ నెల 19 వ తేదీ సోమవారము సాయం కాలమునాడు కల్లికోట జైమందు న్యాయబీలి పురమందిరములో, బరంపురము యువజన సంఘము, సోషియలజిక్ లీగు వారలచే జయప్రదముగా జరుపబడినది. సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసు నాయకులలో నొకరగు, వరహగిరి వేంకటశోగయ్యపంతులుగారు అగ్రాస నాధిపత్యమును వహించిరి. పురజనుల నేతలు సభ నలంకరించి యుండిరి. తొలుదొలుత గోఖలేస్మృతి విషయమై యొకానొక పంచు బాలునిచే జనుచుబడిన పద్యములతో కార్యక్రమము ప్రారంభమైనది. తరువాత వెలిదండ శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు తమ సహజన్మమగునై తైలో నాంధ్రభాషలో నొకవ్యాసమును జదివిరి. ఈజీవిత సంగ్రహము నునోహరమై, గంభీరమై, గభీరభావ విలసిల్లమైయుండెనటులకు సందియములేదు. తరువాత కలకత్తానుండి వచ్చియుండిన బాబూ సచీంద్ర ప్రసాదబాసుగా రాంగ్లభాషలో బంగాలీయులకు సహజమగు వాగ్ధాటిలో సభ్యుల నావేశపరిచెడి యుపన్యాస మొసంగిరి. వీరు ముఖ్యముగ ప్రాథమిక విద్యా విషయమున నుడివిన వాక్యములు, నువ్వుగూర్చుములలో ప్రతి భారతీయుని హృదయ, ఫలకమున చిత్రింప నగును. సభ యంతవరకు వచ్చిన పిమ్మట, సబుజ్జి నరిసింహాచారిగారు లేచి, సభ నలంకరించి యుండిన ప్రతి యువకుడును, తన గృహమున నొక, గోఖలే పటము నొందుకొని, దానిని పూవులతో పూజచేయుచు “గోపాలకృష్ణ నమోఽమః” అని యను దినమును పారాయణము చేయుట వారి విధియని నుడివిరి. తరువాత, ఇప్పగుంట సుబ్బకృష్ణయ్యగారు లేచి, కొంతవడి ముచ్చటించిన పిమ్మట కేవలము చిత్రపటము నుంచుకొని పూలతో పూజచేసిన లాభములేదనియును, ఎప్పుడు భారత కుమారులెల్లరును గోఖలే గారి యాత్మ తత్వము తెలింగి నేవా ప్రతమును బూని భారత దేశభక్త్యదయమునకు గడంగుదురో నాడే గోఖలేగారిని నిజముగా స్మరించినవార మగుదమని నుడివిరి. పిమ్మట జే. పి. నారాయణగారు మనోహరముగా మాట్లాడిన పిమ్మట అగ్రాస నాధిపతిగారి ఆంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను. మా స్వకీయ విలేఖరుడు.

నోటిసు.

702

గుడివాడ డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో

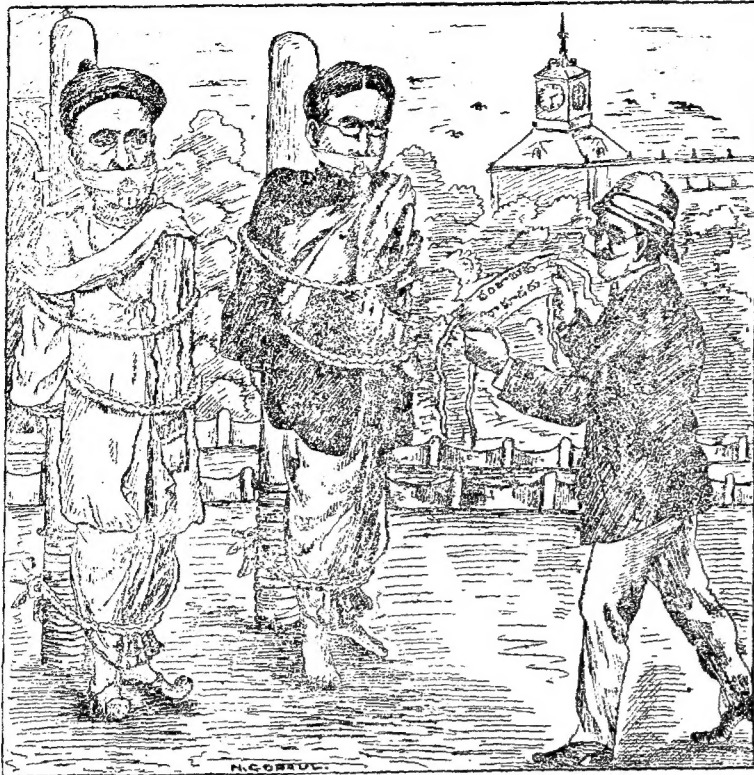
యన్. ఆబ్దుల్ రహిం సాహెబు, కటిక ఆబ్దుల్ రహిం సాహెబు, షేకుదాదా సాహెబుమీదను పొందిన నం728/18 రు డిక్రీని మహమ్మదు హాలాసాహెబు ట్రాన్సుఫరు పొంది అమలు జరుపుటకు చనిపోయిన 1వ ప్రతివాది అయిన కటిక ఆబ్దుల్ రహిం సాహెబు స్థానే వారసు అయినటువంటి తల్లిదాదీలి, భార్య మరయుం బీబి, చెల్లెళ్లు సాతుంబీ, సాత్కాబీబి, జై నబీబి, హజ్జీబీబి, ఆమీనాబీ, కుమారుడు మియా సాహెబు మైసరు అయినందున గార్డీయక్ పినతండ్రి షేకు యసాల్ చవుదరి సాహెబు కూతుళ్లు రకీంబీ, ఆసాబీ మైసరు అయినందున గార్డీయక్ పినతండ్రి షేకు యసాల్ చవుదరి సాహెబు అనువార్లను 3,4,5,6,7,8,9,10,11,12, ప్రతివాదులుగా చేర్చవలసినదనిన్ని 10,11,12 ప్రతివాదులకు పినతండ్రిఅయిన షేకు యసాల్ చవుదరి సాహెబును గార్డీయక్ గా చేర్చవలసినదనిన్ని డిక్రీ ట్రాన్సుఫరు ఫీరఫరవ వలసినదనిన్ని పిటిషనులు దాఖలుచేయగా అందువైని నోటిసు నిమిత్తం 28-2-17 తేదీకి వాయిదా వేసినారు గనుక ఆ తేదీని కోర్టువారియెదుట స్వయంగాగారి, ప్లీడరుగారి ద్వారాగా గారి హాజరయి ఆక్షేపణలు యేమైన వున్నయెడల మనవి చేసికొనవలసినది.

T. Ananda Rao, Pleader, District. Munsiff Court, Gudivada.

ముక్కు గొట్టములు.

సవరంబంగారు ఆపరంజితో చేయబడి పుష్కరాగం రాయితో కట్టబడినవి. ధర పెద్దనైజా 1-కి రు. 8-0-0, నడితరం 7-0-0, చిన్నవి 6-0-0, సదరుగొట్టములు యిమిటేషన్ కుచ్చకంపుతో కట్టినవి పెద్దవి రు. 4-0-0, నడితరం 3-12-0 చిన్నవి 3-8-0. వ్యాకింగు పోస్టేజి ప్రత్యేకం. పుష్కరాగం రాయకిన్ని సవరం బంగారు ఆపరంజితో పుత్తరవాదం. ఆర్డరు చేయనపుడు అడ్వాంకు 2 రూపాయలు పంపవలెను. మిగత వి. పి. ద్వారా పుచ్చుకోబడును. (642) ఆర్. ఎస్. కన్నయ్య, అవడిపోట్ల, చెంగల్పట్టణం.

నిషేధము.

నల్ల మైకేలు ఓడ్డయ్యగారు:— మిమ్ముచూస్తే మాకు భయం. ఇవి యుద్ధదినాలు. మీకు పంజాబుకు రాకూడదు. అంతా బంద్.

తిలకు, పాలుగారలు:— మీ గడప మేము తొక్క తలుచుకోలేదు. తొక్కుతామని చెప్పించెవరు? (బాలగంగాధర తిలకు, బిశిక్ చంద్రపాలుగారలు పంజాబుకు వెళ్లగూడదని లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు నిషేధించిరి.)

స్థానిక వార్తలు

నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము:— ఈసంఘము వారికి సంబంధించిన వ్యాసపాడి పాఠశాలలో రుద్రకోటి శ్లోకస్వామిగారు “పరదేశములకు బోవుటకలనిదోషములు” ను గూర్చి రేపు ఉదయం 8 గంటలకు కుప్పగించుదురు.

రేల్వే పేయర్ల సభ:— 8వ డివిజను రేలుపేయర్ల సభ ఆదివారము సాయంత్రం 5-30 గంటలకు గోవిందప్ప నాయకపీఠంలోని కనంతి నుండవలయున జరుగును. కొంపు వెంకటాచలయ్యరు వీధియందు జరుగును.

ప్రపంచ చరిత్ర:— గ్రంథకర్త గాడియ్య హరి సర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ. గారు 5-6 సంవత్సరాల ప్రకటన పుస్తకము మా కార్యాలయమున కంటిరి. కృష్ణాక్షతో నందు కొంటిమి. సాధ్య మగునంత త్వరితముగ ఇచ్చిపొయ్య మొనరింపదము.

రామకృష్ణమిషను:— రామకృష్ణ భగవానుల 82 వ వర్ణోత్సవము మైలాపూరులో బ్రాహ్మణోద్ధానందలి రామ కృష్ణమందిరమునందు రాగల ఆదివారమునాడు జరుగును. వి.పి.మాధవరావు సి. ఐ. ఇగార్డ్యుత్తర వహించెదరు.

పచ్చయ్య కళాశాలాసాహిత్య సంఘము:— 26వ తేదీ సాయంత్రము పి. లక్ష్మీనరసు నాయకుగారు కళాశాలా మందిరమునందు సవిజ్ఞాన నాగరిక భవనగా నేమి గాను విడుదలమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు. గొ. న్యా. శేషగిరి ఆయ్యరుగా గద్యక్షత వహించెదరు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను:— పశువాసు భాగమునందలి రేలుపేయర్లను గ్రామస్థులు ఈసాయంత్రము 4 గంటలకు మందగరాజ వెరుమాళ్ల దేవశ్రమమునకు సభచేసి 26వ తేదీని జరుగు కార్పొరేషను ఎన్నికలకొరకు ఇద్దరిని ఎన్నుకొందురు. రావుసాహెబు వి. ఏ. పార్థసాధి మొదలి యారుగా గద్యక్షత వహించెదరు.

ఆక్షేపణ సభ:— స్వపరిపాలనాసమితి చెన్నపురి కాళితరపున రాగల నుగళోత్సవము సాయంత్రం. 5-30 గంటలకు గోక్షేపణలో నొక సభ యన్. కస్తూరిరంగ ఆయ్యంగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. ఈసభలో లో. మా. తిలక్ మహాశయుని పంజాబ్ ఢిల్లీరాష్ట్రముల నుండియు పాలుగారిని పంజాబునుండియు నిషేధించిన ఆజ్ఞలను గూర్చియు గాజకీయ శిక్షితుల వ్యకాంతవాస శిక్షలను గూర్చియు ఆక్షేపించుదురు.

దేశీయప్రార్థన సమాజము:— ఈనెల 25 వ తేదీ సాయంత్రము 3 గంటల పెంబూరులోని రాఘవాచారి యార్ వీధి 15 నెం. గృహమునొక ప్రార్థనసభ జరుగును. 211 కృష్ణమూర్తిగారు తెనుగునప్రార్థనసల్పును. ఎ. రంగ నాథం మొదలిగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు “జీవితోద్దేశము” అనువిషయము గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

దొరతికమువారి ప్రకటన:— చెన్నపురిలో ప్రజలు యుద్ధసంబంధముగ కొన్నిదురాహలకు లోపై భయపడుచున్నారని తెలిసికొనున దొరతికమువారి టిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు. ఇటీవల యునికరదరి చెప్పబడిన పూర్వపుర్త మైనను బట్టికంపెనీవారి నాడ, లోపలియందు ప్రేలికందున మునిగి పోయింది. తెలిసినంతవఱకు బంగారా భాతములో శత్రుల నొక లెంతమాత్రమునలేవు. ప్రస్తుతము చెన్నపురిలో జరుగు నేనా ప్రయత్నములన్నియు జాగ్రత్తగానుండుటై చేయబడుచున్నవి కాన జను లెంతమాత్రమును భయపడవలసరము లేదు.

బంధకవ్రాత నిషేధసభలు:— పూనా:— రామావాయి రావడిగారి యధ్యక్షతక్రింద నీ పుర యనంత్రులును సమావేశమైరి. సోజనీ దేవిగారు గంభీరోపన్యాసము గావించి బంధకవ్రాత క్రొవ్వలను వెల్లడించిరి. సారాబ్ జీ కన్యగూడ మాట్లాడెను. సభ్యులందరును బంధకవ్రాతమును తక్షణము ఆపివేయవలయునని తీర్మానించి ఆ తీర్మానమును గాజ ప్రతినిధిగారికి తంతివాత్త మాలముగా బంపిరి. పాల్ ఘాటు:— ఈ యూగ నొక బంధకవ్రాత నిషేధసంఘ మేర్పఱుపబడింది. ఇయ్యది చెన్నపురిలోని ముఖ్య సంఘమునకు కాళిగా నిర్ణయింప బడినది. ఈ సంఘాన్వేషము జరులకు విద్య గగపి బంధకవ్రాత దోషములను తెలియజేయుట. ఈ సంఘమునకు పి. గానుని మిన్కగారు కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి.

వ్యాయుస్థాన వార్తలు. కిల్పానలో నివసించు మిన్డెన్హిల్ అను నామె తనయుటిలో మిన్ సర్కారునామెకు 40రూ.ల అద్దెతో ఏప్రిలు 1వ తేదీవఱకు ఉండుట కొక భాగము నిచ్చెను. ఈ నెల 4వ తేదీని మిన్ సర్కారునామె త్వరలో ఇల్లు మార్చుకొనుట కేర్పాట్లు చేయుచున్నదని మిన్ డెన్హిల్లు అను నామె యెత్తిగి తన తోటవానిని బిలిచి మిన్ సర్కారు తనకు కొంత భాతీయున్నదన బండి ఆమె ఇంటి ఆరణములనుండి బయటికి పోనీయవలదని చెప్పివెట్టెను. ఈసంగతి మిన్ సర్కారు తెలిసికొని కోపముతో మిన్డెన్హిల్లును చెప్పవైకొట్టెను. అందుపై మిన్డెన్హిల్లు, మిన్ సర్కారుపై ఎగ్గురు పోలీసుకోర్టులో ఫిర్యాదుచే సెను.మిన్ సర్కారు తానుకొట్టలేదనియు, మిన్డెన్హిల్లుతన్ను పరాధ విందిచూపించెననియు చెప్పకొనెను. నిన్నటిదినునకు మేజిస్ట్రేటుగారు కేసునిచారించి మిన్ సర్కారు నేరము చేయలేదని ఆమెను వదలివెట్టెను.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

ఇంద్రావతి వంతెనను తెఱచుట. గవర్నరుగారు మహారాజుగారితోడను ఇతరులతోడను 22-వ తేదీ యుదయమున నవరంగపురమునకు బోయి ఇంద్రావతివంతెనను తెఱచిరి.

వంతెనను తెఱవలయునని గవర్నరుగారిని ప్రార్థించుచు ఎక్కికూట్టిపు ఇంజనీరు గోల్కగారు ఇట్లు నడిచిరి. ఈ వంతెనను నిర్మించుట 1910-వ సంవత్సరము ప్రారంభమున ప్రారంభించిరి. 1916-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెలలో నిర్మింపబడి. దీనిపొడవు 405 అడుగులు వెడల్పు 86 అడుగులు. ఇంద్రావతి నదిలో చాలకాలము కుండునట్లును గాన ప్రతిసరియును భూకంపములకంటే ఎక్కువకాలము పరిశ్రేయము కలుగలేదు. దీనివలననే ఇన్ని సంవత్సరములుపట్టికది. గాల్గు ఇటీకలు ఈ ప్రాంతములందు దోచుకను. కాని ఇనుపరూలములు మున్నగువానిని కజరానగమునండి ఇంత (125 మైళ్ళ) దూరము గోడ్డుమీద తీసికొని రావలసియుండెను. ఇదియు ఆలగ్యమునకు నోడ్పడినది. వంతెన కొరకైన న్యయము 889875 రూ.లు. దీనిలో జయపూరు నుహారాజుగారు 150000 రూ.ల నొసంగిరి. వంతెనను నిర్మించు విషయమున నుహారాజుగారు వి శేష శ్రద్ధ గొనిరి. నడువ న్నభయమును పొదుటయందు విశేషకృష్యము గలిగెను. దానిని పొదుచుండగా నదిపట్టునకు 25 అడుగుల లోతున ఏటవాలుగా నుండు ఒక పెద్దరాయి అడ్డము వచ్చెను. దీనిని తొలచుట చాలకష్ట మయ్యెను. బొంబాయినుండి నీటిలో మునిగి పనిచేయువారిని గావించి వారివలన డైవమైటులతో రాతిని పట్టుచుగా నొట్టిచి ఏటవాలుగానుండు ప్రదేశమున చదును చేసి స్తంభమును సాదించితిమి. స్తంభములు నది కట్టమునకు దిగువను 35 నుండి 40 అడుగుల లోతువఱకు గలవు. నదివైపు 50 అడుగుల ఎత్తున రోడ్డు ఏర్పాటుచబడినది. ఈవంతెన నిర్మింపబడుటకు ముందు సారవంతెనకు ప్రదేశమునకు రోడ్డు లేకుండున బండ్ల రాకపోకలకు చాల కష్టము కలుగుచుండెను. కాని ఇప్పుడన్న నో ఈవంతెనములముగా విద్యుదాప్తములతో రాకపోకలకు మంచిదుపాయములు గలవు. జయపూరుతో రాకపోకల సుపాయములేర్పడుటకు మఱి రైలు వంతెనలు నిర్మింపబడవచ్చునని. గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు పట్టిక చుట్టు కాళివారి నభివృద్ధిచి గోల్కగాని గొనియాడి ఈవంతెన మూలముగను, రోడ్లమూలముగను, జయపూరు సంస్థానమునకు భాని భాగ్యవరము. మంచికాలములో సుకుమాడు గాక యని నడిచి, మహారాజుగారి నిరీక్షణమునకు మెచ్చుకొని, వంతెనను తెఱచి వంతెన యనంతల కొంతకాల ప్రాంతకాల భోజనము నాగించి చుట్టూన్నయు నుజుల జయపూరుకు వచ్చిరి.

నిన్నటిదినున మహారాజుగారు గవర్నరుగారి గౌరవాగ్ధ మొక గొప్ప తోటరింగును తేసిరి. అంతయు జయపూరు కొండలయందుండు అనాగరిక జనుల ఆటలు ప్రదర్శింపబడెను. అనాగరిక జనులలో ననేక జాతులవారు వచ్చిరి. గొడబ జాతివారి యాట కొంతకాలకు హృద్యముగ నుండెను. గొడబ జాతి శ్రీలు నుంచి కంకర్వమునో పాటసాడి నాట్యము సలిపిరి. సాహేబ్ జాతివారి కత్తిసామువిద్య అతివ్యయముగా నుండెను. కొందఱు భయంకరములకు నేపములు నేసికొని తప్పెటలు వాయించుచు నాట్యము సలిపిరి. గవర్నరుగారు, వారియేడెటును, మహారాజుగారును, కుమారరాజుగారును వెన్నుగారును మున్నగువారును ఈనాట్యములను దిలకించిరి.

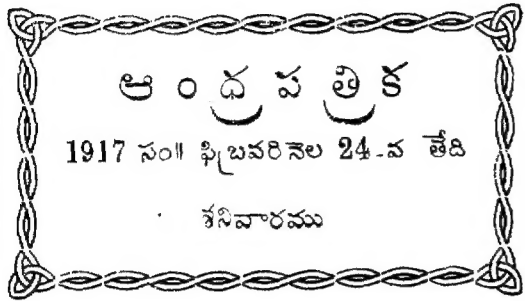
రాత్రిపూట అగ్నిప్రవృత్తములు కనుగనయుగా జరిగెను. దీనితో గవర్నరుగారి పర్యటన ముప్రాయములందు ముగిసెను. గవర్నరుగారికి గౌరవముల సుంఠించుటకు మహారాజుగారు నవాబువేంకన్న సుతులుగారును విశేష శ్రద్ధ తీసికొని సక్రమముగా జరిగించిరి. అతిథులకు సుంచించుటకు లేర్పఱుపబడెను. సంస్థానపు అటవీకాళివా నేడుగులను బహురహ్యముగా నేర్పఱచిరి. సంస్థానపు మేనేజరు ఐ. భగీరథరావుగారు అతిథులకు శకటములను, తెగుటబండ్లను మున్నగువానిని చక్కగా నేర్పఱచిరి.

ఈ ఉదయము గవర్నరుగారు సపరిహారముగా సాయముగా వాల్తేరుకు ప్రయాణమైరి.

ఈ ఫనలి సంవత్సరము మొదటి 6 నెలలో వలయువ్యాధులవలన చచ్చిన పశువులసంఖ్య గత సంవత్సరమునకంటే 6165, ఎక్కువైనది. అనగా చూటికె 22 సాచ్చింది. దొరతము వారిరుదులకు కారణములను విచారింప నేర్పట్లుచేయుచున్నాడు

విషయానుక్రమణిక.

నరసాపురసభ	3
గోఖలే సాంవత్సరికా రాధనము	4
స్థానిక వాద్యము, గవర్నరు గారి పర్యటనము	5
ప్రధాన వ్యాసము	
సైనిక నౌకా సంరక్షణములు	6
వాద్యము-వాద్యములు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విదేశీయ వాద్యము	8-9
సామాజిక సవరణ	10
ఇంగ్లీషు లాఠీవాద్యము	11-12

సైనిక నౌకా సంరక్షణములు.

అన్ని దేశములందును దేశసంరక్షణములు జాతీయోద్ధారకులందు ప్రముఖముగ బరిగెడింప బడుచున్నార. దేశసంరక్షణమునకై ప్రాణములను సమర్పించిన శూరులు వీరులుగ గొలువబడుచున్నారు. దేశక్షేమము ప్రజలసుఖము దేశసంరక్షణములపై నాధారపడి యుండును. దేశసంరక్షణమునకు తగిన బలసాధనములు లేని దేశములు పరాక్రాంతమునకు లోనై పరువుప్రతిష్ఠలు లేకను కష్టపరంపరలకు పాలగుచుండును. మన మాతృదేశచరిత్రము దీనికి నిదర్శనముగ నున్నది. అనాది నుండియును దేశము పరాక్రాంతమునకు లోనై కష్టముల ననుభవించిన విధము దేశాభిమానులకు సంతాపమును గలిగించును. ఆంగ్లేయ పరిపాలనము సాపించిన తరువాతను దేశమునందు శాంతి స్థాపితమై దేశసంరక్షణమునకు తగిన బల మేర్పడి దేశమునకు పరాక్రాంతభయము తొలగినది. భరతఖండమునకు ప్రకృతి సిద్ధములైన సంరక్షణములు గలవు. మూడు దిశలందు మహాసముద్రమును నాల్గవదియందు మహానగమును గలవు. అనాది నుండియును హిందూదేశమునందు పరరాజులు పశ్చిమోత్తరముఖమున ప్రవేశించుచుండిరి. ఆంగ్లేయులు సముద్రమార్గమున ప్రవేశించి సామ్రాజ్యమును స్థాపించిరి. భరతఖండమును సురక్షితము చేయుటకు సైన్యబలము నౌకాబలము అవసరములు. ఆంగ్లేయులకు మహాత్తరమైన నౌకాబల ముండుటవలన నాబలము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంతర్భాగములను రక్షింప గలిగినది. సైన్యబలము విశేషము లేనందున భరతఖండమునందు సైన్యబలమును వృద్ధి చేయుట యవసరమై యుండెను. భరతఖండసంరక్షణమునకు 1913-14 వ సంవత్సరమునందు 1,73,000 భారతయోధులు, 78,000 ఆంగ్లయోధులు గలరు. సైన్యమునకై సంవత్సరమునకు 30 కోట్లరూప్యములు వ్యయ మగుచుండెను. నౌకాదళమునకై 70 లక్షల రూప్యములు వ్యయ మగుచుండెను. మరియు 40,000 స్వచ్ఛందయోధులు 31,000 సంస్థానయోధులు గలరు. యుద్ధ మారంభమైన తరువాతను బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు భరతఖండయోధవర్గమువలన గలిగిన ప్రయోజనము గలుగగల ప్రయోజనము విదితమైనది.

ఈ విషయమును గురించి నిన్నను ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు చదివిన యువవ్యాసము ను విచారోపేతమై యున్నది. యుద్ధమువలన బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంతర్భాగముల బలాబలములను నిర్ణయించుట సాధ్యమైనది. స్వపరిపాలనము గల యధిని వేళ గా జ్యముల కంటెను హిందూదేశమునేక రెట్లధికమైన సాహాయ్యమును సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకై చేయగలిగినది. అందువలన భరతఖండమునకు సామ్రాజ్యమునందు గౌరవ స్థాన మేర్పడుట యవసరమైనది. భరతఖండ మంతకు మించిన సాహాయ్యమును జేయకపోవుట యాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞుల లోపము గాని భరతఖండపు లోపము గాదని విచారణీలురకు విదితమైనది. యుద్ధారంభదశయందు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంతర్భాగముల సైన్యస్థితి పరిశీలించిన ఈ విషయము విదితము గాగలదు. 1913-14 నందు బ్రిటీషు ద్వీపములు 2,75,000 సైనికులకై 44 కోట్లు, కనడా 71,000 సైనికులకై 2 కోట్లు, ఆస్ట్రేలియా 150,000 సైనికులకై 3 కోట్లు, దక్షిణాఫ్రికా 28,000 సైనికులకై 1 కోట్లు, భరతఖండము 2,37,000 సైనికులకై 27 కోట్లు రూప్యములు వ్యయము చేసెను. నౌకాబలమునకై గ్రేటు బ్రిటను 1914-15 నందు 76 కోట్ల రూప్యములను ఆస్ట్రేలియా కనడాలు 5 కోట్ల రూప్యములను వ్యయము చేసినవి. భరతఖండము యుద్ధ మారంభమైన రెండుమాసములలో 2,00,000 సుశిక్షితులైన సైన్యములను రణరంగములకు పంపగలిగెను. బెల్జియమువలె భారతయోధులును జర్మనుల విజయప్రవాహము నరికిట్టుటకు యుద్ధారంభమునందు దోడ్పడిరి. యుద్ధ మారంభమైన తరువాతను గతించిన రెండు సంవత్సరములందును 2,00,000 క్రొత్త భారతయోధులు సైన్యవర్గమునందు జేరిరి. గతించిన సెప్టెంబరు మాసమునందు షమ్సుల్దౌల ప్రభువు సామ్రాజ్య శాసన సభయందు చేసిన ప్రసంగము వలనను భరతఖండమువలన గలిగిన ప్రయోజనము వ్యక్తమైనది. ఇంత చేసినను భరతవర్షము యుద్ధమున కిరత భాగములు చేసిన సాహాయ్యము చేయలేదని ఘోషించెడి మహానుభావులు గలరు. విజయమునకై గ్రేటు బ్రిటను అపారమైన త్యాగమును జూపుచున్న విషయము సత్యమైనను వలసరాజ్యములు మాత్రము భరతఖండమునకు మించిన త్యాగమును జూప లేదని రంగస్వామి అయ్యంగారు తెలిపిన భావముతో నందరును నేకీ భవించవలసి యుండును. హిందూదేశమునందు సైన్యమునకై ప్రతియేటను 30 కోట్లరూప్యములను వ్యయముచేసి సైన్యమును యుద్ధమునకు సిద్ధముగ నుంచుట సంభవించినది. ఆ వ్యయమును లెక్కించిన అనేక కోట్ల రూప్యము లగును. ఇటులు చేయుటకు గల కారణము రుష్యావలని భయమని విశద మగుచున్నది. రుష్యాకును బ్రిటీషు ద్వీపములకును మిత్రత్వము గలుగుటవలన నిపు డాభయము పోయినది. యుద్ధానంతరము సైన్యబలమును తగ్గించుట కవకాశ మున్నదియును లేనిదియును యుద్ధానంతరమునందు నిర్ణయింప బడెడి సంధి నియమములవలనను నిర్ణయము గావలసియున్నది.

లోకచరిత్రమును పరిశీలించుటవలన యూరపుఖండమునందువలె ఆసియాఖండము నందును దేశ సంరక్షణమున కపారమైన సైన్య మవసరమని గ్రాహ్య మగుచున్నది. ఈ సైన్యమును హిందూదేశమునందు శాశ్వతసైన్య పద్ధతి ననుసరించి సిద్ధము చేసిన వ్యయభారమును భరించుట దేశమునకు దుర్భర మగును. ఇప్పుడు గల సైన్యమునకు రెట్టింపు సైన్యమును స్థిరముగ

నేర్పాటుచేసిన సంవత్సరమునకు 60 కోట్లరూప్యములు దేశాదాయమునందు సగముభాగము సైన్యమునకై వ్యయ మగును. ఈదురస్థితు తొలగించుటకై దేశసంరక్షణమునకై యూరపురాజ్యములందు వలె నిర్బంధకముగ స్వచ్ఛందయోధవర్గమును నిర్మించుట యవసర మగుచున్నది. ఆ యోధవర్గనిర్మాణమునకు దేశసంరక్షణ బలశాసనము మూలము గాగలదు. దేశసంరక్షణము మన చేతియందున్నపుడే మనకు స్వపరిపాలనప్రదానము సిద్ధించగలదు. దేశసంరక్షణ బలబీజాంకురము లేర్పడుటకై దేశాభిమాను లందరును స్వచ్ఛందయోధవర్గమునందు తాము చేరియును ఇతరులను చేర్చియును దేశక్షేమమునకై పనిబాసవలసి యుండును. మూడుదిశల సముద్రము గల హిందూదేశ సంరక్షణమునకు సైన్య బలము శోపాటు నౌకాబలము సయిత మవసరమని సకలజనులు గ్రహించగలరు. ఇంతవరకును నాసియాఖండమునందు కాని యూరపుఖండమునందు గాని గ్రేటు బ్రిటను నౌకాబలమును మించిన నౌకాబలము లేనందున భరతఖండమునకు నౌకాబలము లేకపోయినను భయము లేకుండెను. ఇప్పుడు తూర్పునజపాను వడమట జర్మని విశేషమైన నౌకాబలమును గలిగియున్నది. ఆబలము దినదిన ప్రవర్ధమాన మగుచున్నది. ఒకయుద్ధనావరేవులను వ్యాపారమును నాశనముచేసి సంక్షోభమును కలిగించవచ్చును. దేశసంరక్షణమునకై సైన్యబలమువలె నౌకాబలమును నత్యవసరమని గ్రాహ్య మగుచున్నది. ఈయుభయ బలనిర్మాణమునకును నవసరమైన ప్రజలు భరతఖండమునందు గలరు. ఈయుభయ బలమును నిర్మించుట వలన భరతఖండ సంరక్షణము బ్రిటీషు సామ్రాజ్య సంరక్షణము సులభ సాధ్యములు గాగలవు. ఏప్రిలు మాసమునందు లండనునందు గూడ నున్న సామ్రాజ్య సభయందు దీమహా ద్వీపము చిత్రితమై చర్చించి నిర్ణయింపబడునని నమ్ముచున్నాము. భారతీయులు స్వదేశసంరక్షణమును సామ్రాజ్య సంరక్షణమును జేయుటకై సంసిద్ధులై యున్నారని బ్రిటీషు ప్రజలకును లోకమునకును స్పష్టము చేయుటకై వేలకొలది భారతీయులు స్వచ్ఛంద యోధవర్గమునందు జేరి దేశారాధనమును జేసి మాతృప్రసాదమును బడయవలసి యుండును. ఆకాశ యానములు జలాంతర్గామినులు ప్రబలిన యీ కాలమునందు దేశసంరక్షణ తంత్రమునందు నూతనవిధాన మవసర మగుచున్నది. ఆ యవసరము ననుసరించి భరతఖండము విషయమై సైనిక నౌకా సంరక్షణ విధానము సామ్రాజ్య సభయందు నిర్ణయింపబడు ననియును ఆ విధానము హిందూదేశ సంరక్షణమునకు దగినటు లేర్పాటు చేయబడు ననియును నమ్ముచున్నాము.

ఇంటర్మీడియేటు విద్యావిధానము.

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షయందు విద్యార్థులపాఠముగ తప్పిపోవుటకు గల కారణంబుల నన్వేషించుటకై ఒక యుపసభ ఏర్పాటుచేయబడినది. ఆయుపసభ పరీక్షయందు ధవజయమున కీక్రింది కారణంబులను నిర్ణయించినది.

- I. కళాశాలలందు విద్యార్థులసంఖ్యకముగ జేర్చుకొనుట.
- II. చదువలసిన విషయము లధికముగ గలవు. (అనుకూలు 9 ప్రతికూలు 2.) 2. దిగువతరగతులందు పొందిన శిక్షణము చాలియుండలేదు. 3. పాఠశాలలందు క్రమమైనవ్యాకరణ శిక్షణము లేనందున ఇంటర్మీడియేటు విద్యార్థుల ఆంగ్లభాషాప్రావీణ్యమునకు భంగము గలిగినది.
- III. విద్యార్థులకు అవసరములగు గారణంబులను నిర్ణయించవచ్చును.
- IV. విద్యా

శిక్షణ విషయములను ముఖ్యముగ నాంగ్లభాషావిషయములను తగ్గించుట యవసరము (హంటరు గారు ప్రతిపాదించు.)

V. విద్యార్థులు పరీక్షలందు బొందినగణముల సంఖ్య నున్నట్లు లీవింగు సర్టిఫికేటులను ననుసరించి మెట్రిక్యులేషను సర్టిఫికేటులను పొందవచ్చును.

పైన వినరించిన యంశములను బాగుగ నాలోచించినపుడు విద్యావిధానమునందు గల లోపములు బోధ్యము లగుచున్నవి. ప్రథమ తరగతి పాఠశాల లభివృద్ధిని జెందుచున్నది. మధ్యమ తరగతిపాఠశాలలు కొద్దిగ నభివృద్ధిని జెందుచున్నవి. ఉన్నతపాఠశాలల కళాశాలసంఖ్య వృద్ధిని బొందుట లేదు. విద్యార్థులు స్కూలుల నైనలు వరీక్షయందు కృతార్థులైన తరువాతను చేయునదేమియును లేదు. కళాశాలలందు చేరవలయును. కళాశాలల సంఖ్యను పెంచుటని లోపము పాలకులదిగాని సంఖ్య యధికమగుటకు గారకులు కళాశాలానిర్వాహకులు గాని విద్యార్థులు గాని కాజాలరు. అన్ని కళాశాలలను ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలవలె విద్యార్థులకు తావు నొసంగనిచో సగము భాగము విద్యార్థులు విలించియుండవలసియున్నారు. విద్యార్థులు చదువనలసిన విద్యావిధానక్రమము కష్టమని యందరును తలచుచున్నారు. అందు ముఖ్యముగ నాంగ్లభాషావిషయములు విశేషము గనున్నవి. ఆంగ్లభాషాభిమానులైన హంటరుగారి కీవిషయము తలనొప్పి గలిగించినను ఇదివిజయైన సిద్ధాంతము. పరభాషయందు పదియవకావ్యములను జదువుట యెంతప్రయోజనయో హంటరుగారు గ్రహించలేక యుండుట విచారకరము. సుదృఢమైన యాంగ్లభాషాపాండిత్యమువలన విద్యార్థులకుగాని దేశమునకుగాని కలుగగల ప్రయోజనము లేదు. ఆంగ్లభాషయందు పఠనీయగ్రంథములసంఖ్యను తగ్గించుటవలన విద్యార్థులభారము కొంతతగ్గగలదు. ఉన్నత పాఠశాలలందును మధ్యమ పాఠశాలలందును నాంగ్లభాషాపాండిత్యము వృద్ధిపొందుటకు ఉన్నత పాఠశాలల సంఖ్య పెంచుట యవసరము. ఆంగ్ల వ్యాకరణమును జరుపుటవలనను నాంగ్లభాషాపాండిత్యము గలుగవచ్చును. హైందవుల నాంగ్లభాషాపాండితులను జేయుటకై ప్రయత్నించుటవలనను గలిగెడి ప్రయోజనము స్వల్పము. ఉపసంఘము మెట్రిక్యులేషను సర్టిఫికేటు విషయము చేసిన తీర్మానము విద్యార్థులు పొట్ట పోసికొనుటకైనను అడ్డుడగలగు. ఆంగ్లేయులు 7 గురును హైందవులు 5 గురును గల యుపసంఘము ఆంగ్లభాషాశిక్షణమును గురించి చేసిన యుపదేశమును సి నేటు బాగుగ యోచించి ఇంటర్మీడియేటు విద్యావిధానమునందు మార్పులను జేసి విద్యార్థులకష్టములను గట్టెక్కించునని నమ్ముచున్నాము.

అజ్ఞానమా, దుర్జ్ఞానమా?

మన కోశాధ్యక్షుడు సర్ విలియం మేయరుగారు యుద్ధమున కేమియు సేసంగుటలేదనియు, దేశాదాయము సంతయు రయిలను నేయించుటయందును, పాఠశాలలను కట్టించుటయందును, జలదారులను నిర్మించుటయందును వినియోగించుచున్నారనియు లండను ప్రెస్సు పత్రికలో ఎవరో మహానుభావుడు (ఇండియా ఫించుమెంటువలెనే కనపడుచున్నాడు) వ్రాసియున్నాడు. నాత్త క్లిఫ్ ప్రభువుగారి యాజమాన్యముక్రిందికి లండను ప్రెస్సు పత్రిక వచ్చినది మొదలు దానియందున్న గౌరవము ఇట్టి అకకతక వ్రాతలవలన లోకమునకు పోవుచున్నది. హిందూదేశము యే బ్రిటిషు అధినివేశముచేయంత సహాయము సామ్రాజ్యమున కియ్యద్దములో జేసినదని పాఠకులకు తెలిసిన విషయమే. ఆర్యావర్తము మొసపటామియా, ఈజిప్టు, ఆఫ్రికాదేశములకు కలక్షలకు పయిగ వైసికులను పంపినది. వారిచ్చట నేపజేయుచున్న ను వారి జీతముల నిచ్చుచున్నది. పెట్రోలియం వైస్యములు ఇండియా కీరండున్నర యొడ్డనుండి వచ్చుచుండగా వారిని యుద్ధమునకయి తర్జీతు చేసి

పంపుచున్నది. వారికి జీతముల నొసంగుచున్నది. మొసపటామియా వైస్యమునకు కావలసిన అన్నిపదార్థములను, పోకచెక్కలు మొదలు రయిలువంతెనలవఱకును పంపుచున్నది. స్వదేశ సంస్థానాధిపతులును, మహారాజులును, రాజులును, జమీదారులును, సాధారణులును కోట్లరూపాయలను కానుకలుగా సమర్పించి యున్నారు. శ్రీలంక వైస్యములకు కావలసిన ఆనేక వస్తువులను డిపోలుగా నుండి చేసి పంపుచున్నారు. అన్నిటికంటె హిందూదేశములు ఈ విషయదేశలో చేయవలసిన మహోపకారము శాంత చిత్తులయి యుండుట. ఈరెండున్నర వర్షములనుండియు మనము శాంతచిత్తులమయి యుండుట యేగాక, దాదాపు నాలుగు లక్షల వైస్యమును యుద్ధానికి పంపినదియే గాక, లక్షలకు లక్షలు భారతీయులను తర్జీతుచేసి తీసికొని వెళ్లుచున్నది (ప్రాచీనచరిత్రమిగదా? ఆప్రాచీనలను నిరాకరించినచో మనకేమిమన్నది? ఇక యుద్ధపు పత్రములను ధనమును వారు కత్తికత్తిగనట్లు కొనుచున్నారు. తమదేశమును తామెలుకొను నోమునోయకొనని భారతీయులు, వారికష్టనిష్ఠురము లెన్నియున్నను, వానినన్నిటిని మఱచిపోయి, యంతకంటె మరేమిచేయ గలుగుదురో మానవుడయిన వారికెవనికని తోచుటలేదు. శాంతినివములలో హిందూస్థానము ఇంగ్లాండునకు చేసిన మహోపకారమును గురించి తిరుచునాపల్లిలో నాధికారేంద్రులకు ఎస్. కె. కర్కగా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— హిందూదేశమునకు పంపబడు క్రొత్త వైసికుల నందఱిని అనేక సంవత్సరములనుండి ఇండియా తరీఖు చేయుచున్నది. వారివేతనాది వ్యయముల నన్నింటిని భరించుచున్నది. హిందూదేశములో తమనిర్ణీతకాల మయిదువత్సరములు కొలువుచేసి వెళ్లిన ఆంగ్ల వైసికులు యుద్ధారంభమున నింగ్లాండులో 4,00,000 మంది 45 ఏండ్లలోపు వారుండిరి. సాలుకు వైస్యవ్రాయుటలకి వినియోగించు సొమ్ము 24 కోట్ల రూపాయలలో ఇంగ్లాండులోనున్న ఆంగ్ల వైస్యము క్రింద 6 కోట్లను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పుచ్చుకొనుచున్నారు. ఇండియాలోనున్న ఆంగ్ల వైస్యముకొకయ. 12 కోట్ల రూపాయలను యేడాదికి నెలపు చేయుచున్నారు. ఇండియా నుండి కాలముతీరవెళ్లు వైసికులలో 15,000 మందిని 8వత్సర క్రిందనని ఇంగ్లాండును మున్నది. యుద్ధాదిని ఇండియాలో శిక్షుటలయి వెళ్లి ఇంగ్లాండులోనున్న వైస్యము 4,00,000 మంది కొకకును మొత్తముమీద నిండియా వెచ్చించిన సొమ్ము 360 కోట్ల రూపాయలు." ఏమి యు రా ని ప్రారంభమలను, సుకీటులనుగ జేయుట కేటెట నిండియా యంతసొమ్మును వ్యయముచేయుచుండగ, యుద్ధమునకయి యా పెయేమెంటు చేయక ముగ మొద్దులాగు "ఏ కేనిగ్రహములోనో యుద్ధము జలుగుచున్నట్లు అనేకమొప్పుక మాచున్నది." అని రంధ్రా న్యేషకులను చుచున్నారు. ఈమాటలు వారి యజ్ఞానమునే గాక దుర్జ్ఞానమును గూడవెల్లడించుచున్నవి. ఏదీ, "అధినివేశముల త్యాగము" అధినివేశముల ధర్మి అని గొంతులు బొంగుచు పోవునట్లు మనహృదయములు ఇండియానుం దా దేశముల చేసి త్యాగ మేనియో జెప్పనిండు. అధినివేశములకున్న స్వరూపాలను లేక, ఒకరి చేతిక్రిందనుండి, ఇంకొకరిలో నాగు బుద్ధిని పరదేశ ప్రభుత్వము నేడ నిండియా నాపింట్లు లోకచారిత్రియనం దేదేశమును నాపకదు. సామ్రాజ్యపు విషయకీర్తియందు ఆ శ్రీలియావా కేమిజేసినదియు నిన్నవ్రాసియే చున్నాము.

లాయడు జార్జిగారి ప్రచంగము.

శ్రీ ముఖ్యమంత్రి లాయడు జార్జిగారు నేడు పాన్ మెంటులో జేసిన ప్రచంగము అతి ముఖ్యమయినది. గ్రేటు బ్రిటనులో కలిగియున్న లెక్కలన్నిటియు ఆయన దావక పంపి చిచేతిలో బెట్టికట్టు చక్కగా జెప్పియున్నారు. సర్వేరియనుల దుండగములవలన కలుగుచున్న భాధలను క్షిప్రముగ తొలగించుటకయి రెండయింపాయములను జెప్పియున్నారు. మొదటిది వానినిధ్వంసము జేయుటకయి చేయవలసిన ప్రయత్నములు. ఈ ప్రయత్నములను అడ్డెరల్ లీ వారు అనగా గాత్రములు జేయుచునే యున్నారు. రెండవది పోయిన నావలకు భదులుగ క్రొత్త నావలను నిర్మించుటయును, అజవసరమయిన నావలను గ్రేటు బ్రిటనులో నిగుమతి చేయకుండుటయును. కాఫీ, తేయాకు, కోకో, కాగితములు, ఇంక ననేక భోగ్యవస్తువులు నిషేధింపబడబోవుచున్నవి. ధాన్యములను గ్రేటు బ్రిటనులోనే చాలమట్టుకు పండించుకొనుటకయి వ్యవసాయదారుల కనేక విధములయిన సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారేర్పఱచ దలచి యున్నారు. అందు ముఖ్యమయినది నాలుగేండ్లవఱకును వారి ధాన్యమును ఇంతధరకు తక్కువకాకుండు ప్రభుత్వమువారే కొనెదరనిచెప్పట. బంజరు భూమియును, గడ్డిబయ్యలును నే ద్యము చేయ బడును

కలప దిగు మతిని చాలభాగము తగ్గించి, ప్రాస ఇంగ్లాండులలోని అడవులనుకొట్టి సరఫరా చేసికొనుట యత్నియులు చేయబడునట. నిలువచేయుంచిన ధాన్యవ పంటలు సరిగా పండనందున బహు తక్కువగా నున్నద ముఖ్యమంత్రిగారు సెల విచ్చియున్నారు. దేశస్థితి ఉన్నది ఉన్నట్లుగా లాయడు జార్జిగారు చెప్పట ఎంతే బాగుగనున్నది. అప్పుడు ప్రజలు వారకష్టములు పడవలసియ న్నదో, ఏత్యాగములు చేయవలసియున్నదో స్పష్టముగ తెలిసికొని అందుకయి సిద్ధపడుదురు. మొట్టమొదటినుండియు ఈముఖ్య మంత్రిగారు దేశనిజస్థితిని దాన్వెట్టిక చెప్పచు, ప్రజలను యుద్ధమునకు గొప్పత్యాగములన జేయుదని పురికొల్పుచుంటుంటే విజయమునకు కారణము కాగలదు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు మొసపటామియా మొదలగు రంగములకు యుద్ధపరికరములను ఇండియానుండియే పంపుటకు నిశ్చయించి, హాలెండుగారి యాధిపత్యముక్రింద యుద్ధపరికరముల కాఖను ఏర్పాటుచేయుటయు, యుద్ధసామగ్రితో ఇంగ్లాండునుండి రావలసిన నావలను తగ్గించి చేయుటయు, ఇంక ఆనేకలయితర విషయములకై కావలసిన సరకుల నిండియానుండియే యుద్ధ రంగములకు పంపుటకై పరిశ్రమ చేయుచుండుటయు మిక్కిలి యుక్తముగ నున్నది. ఇప్పుటికనేక పరిశ్రమలు మన దేశములో నున్నయెడల ఎంత సహాయయినను జేసియుందుము గదా? ఈ కష్టకాలములో ఇండియాదేశపు యువయోగ మిప్పుడు బయటపడు చున్నది. ఆదియు శుభవార్తకమే.

లక్క-యెగుమతి నిషేధము

లక్క యుద్ధసామగ్రిలను జేయుటకై మన దేశము నందు కావలసి యున్నది. అందువలన వ్యాపారాంగమంత్రి లక్క పరదేశముల కెగుమతిచేయ వలదని యుత్తరువుచేసెను. కాని ఎగుమతి చేయదలచినవారు పాలకుల యుత్తరువును బొంది ఎగుమతి చేయదలచిన లక్కలో నయదవవంతు లక్కను నిలువయుంచి దానిని తక్కువధర కమ్ముటకై యంగీకరించుచు జేసిం చిన దానిని ఎగుమతి చేయవచ్చును. ఇందువలనను ఎగుమతి చేయు వర్తకులకు గలిగెడి నష్టమునకు వర్తకు లంగీకరించినందులకు పాలకులు కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు. లక్క-వ్యాపారమువలన లాభమును బొందునది పరదేశ గ్రుతులు దానినుపయోగించి లాభమును బొందునది పరదేశీయులు. హిందూదేశమునందు రయికులు మాత్రమే లాభమును పొందజాలరు. ఈవిధమున నె ఇతరమైన అపవ్యవధానముల యెగుమతి వలనను దేశభాగ్యదమునకు భంగము గలుగుచున్నది.

భారతీయులకు సైనికోద్యోగములు.

స్వచ్ఛంద వైస్యములో భారతీయులకు ఉద్యోగ పదవులు వారు సుశిక్షితులయి యోగ్యులను బడసిన తరువాత నొసంగునట్లు రాజప్రతినిధిగారు ఛేంబర్లను గాకి తెలిపినది పాన్ మెంటులో ఇండియామంత్రి గారు సెలవిచ్చిరి. ఆనేక సంవత్సరముల నుండియు కావలయునని మనము నెట్లుకొనుచున్న మొఱలు నేటికి ఫలితమిది. స్వచ్ఛంద వైసిక నేనలో జేరువారు తమ వైస్య సాహసములను యోగ్యతా లక్షణములను నాపిరేసి ఉద్యోగములు కావచ్చును గాన మనవారు నేటికేలు చేరెదరు గాకయని యోగ్యులందుచున్నాము. ఆంగ్లవీరులు, హైందవులకును వైస్యములోనున్న జాతిభేద విాయుగమువలన నీ దివ్యుగ కొంతకంత రూపుమాని పోయినది. ప్రభుత్వమువారిట్లు చేసగలవించునయి మాకృతజ్ఞ తావునకు వందనముల నర్పించుచున్నాము.

జయపు*మునకును విజయగర్వమునకును మార్గచుద్ధమునందుగల ఇంబ్రావతినిదికి 1910 యందు కట్టుట కారంభించిన వంకెన గతసంవత్సరమునకు యిగిసిరి. వంకెనపొడుగు 462 అడుగులు. దినిని కట్టుటకై రూ. 89,875 వ్యయమైనది. అందు రూ. 1,50,000 జయపురము మహారాజుగా రిచ్చి యుండిరి. ఒక చిన్నవంకెన కట్టుట కేడెంట్ల పట్టుట విచిత్రముగ నుండగలదు. పి.డబ్ల్యు. డి. కాళవారి మాండ్యమ్యుడినివలన విశదము గాగలదు. ఇతరు లెకరైన కంట్రాక్టు తీసుకొనిన రెండేండ్లలో ఘుగించియుండురు. ఇట్టి విషయములను విచారణ చేయుచున్న సభ యేమి నిశ్చయించునో చూడవలసియున్నది.

ఛేంబర్లనుగారు తాముమాత్రమే సామ్రాజ్య మహాసభలో ఇండియా ప్రతినిధిగ నుండెదమని కామన్సు సభలో పలికి యున్నారు. లిక్సెరు మహారాజు సింహ మెట్టునగారలు ఆయనతో పాటు సభలోనికి వెళ్లెదరట చచ్చనీ యాంశములలో వారు పాల్గొనెదరట! మనము మొట్టమొదటినుండియు ఆయన కొనినచే అయినది. మన ప్రతినిధులపని ప్రయత్నము వక్రము. లేక స్థిరమగుమాస్తాల స్థిరపత్ర ముండును.

బాలగంగాధర తిలకు గారు డిల్లీరాష్ట్రములో ప్రనే శింప గూడదని డిల్లీకమిషను మేయిలీగా రాజుపించి యున్నారు. రాజప్రతినిధిగారు ఢిల్లీలో నున్నదినులలో వారి సముఖమున నీయాజ్ఞ నొసంగుట మరీ విచిత్రముగ నున్నది.

విరోధామహాసంగ్రహము

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

ఆహార పదార్థములు నౌకలు తగ్గుట

అహార పదార్థములు నౌకలు తగ్గుట

(0)

(రైతులు ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లండు

జానువెంటు నౌకలు ముంచుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— ఈనాటిలోని వారిలో గా యములు తగ్గిపోవడాని 4 గురిని 2 శతములను లండనునకు చేర్చిరి. వారి 14 గురు కనబడుటలేదు.

చేపల దోన

లండను, ఫిబ్రవరి 23:—18-వ తేదీని తీసుకున్న 46 పైల్ల దూరము లోపై చేపల దోనను ఒక అంతర్గామి ఆపి, దానిలోని పల్లెవాండ్రులందరిని అంతర్గామిపైకి గొప్పించి, దోనపైని బాంబులను వేసి మంచి పల్లెవాండ్రు నౌక చిన్నదో నెగ్గో వదిలివెట్టెను. వారు 68 గంటలపైపు తిండియు నీరును లేక చలిలో నకిల శ్రమలను బడినప్పటికి కాపాడబడిరి.

జలంతర్గాములు ఎచ్చలనున్నవి?

లండను, ఫిబ్రవరి 23:—నిరంతర సంహారమును జగ్జనులు ప్రకటించిన సిక్కుట బ్రిటిషు ప్రావృదేశముల చుట్టును జగ్జను జలాంతర్గాములు అనుకృత్యమున నగ్రస్థానములంకరించినదనియు వాణిజ్యము ప్రభించినదనియు బ్రిటిషువారి వాణిజ్యమునకు ప్రబలవత్తుము కలిగినదనియు, తమ జలాంతర్గాముల సంఖ్య దినదినము హెచ్చుచున్నదనియు జగ్జనులు ప్రకటించుకొనుట చాల హెచ్చుగ నున్నది. వారు నిరాధారము లగు కల్ల ప్రజలను ప్రకటించుచున్నారు. ఆ జలాంతర్గాములు ఎక్కడనున్నవి? ఈ విషయక ప్రకటనము జరిగిన దిన్నట బ్రిటన్ దేశమునకు ఈ నెల 1వ తేదీ మొదలు 14వ తేదీ వరకును 4053 బ్రిటిషు, 227 మిత్రమండలి 497 తటస్థ మొత్తము 4777 నౌకలు వచ్చినవి. దామాషాను గోజుకు 290 బ్రిటన్ 16 మిత్రమండలి 85 తటస్థ మొత్తము 341 నౌకలు వచ్చినవి. 3928 బ్రిటన్ 225 మిత్రమండలి 361 తటస్థ మొత్తము 4514 నౌకలు ఈ 14 దినముల లోను బ్రిటన్ నుండి వెళ్లినవి. దామాషాను దినమునకు 281 బ్రిటన్ 16 మిత్రమండలి 26 తటస్థ మొత్తము 322 నౌకలు వెళ్లినవి. చేపల పడవలు చేపు పడవలు స్వదేశ చేపుపడవలకు 100 టన్నులకు లోపుగల పడవలు ఈ రాకపోకల మొత్తములో చేరెను. ఇట్లు రాకపోకలు సలిపిన నౌకలలో మంచ బడిననౌకలు 100 కి ఒకటి కంటకు తేలికవి. ఇన్ని ప్రశ్నలములను ఈ మాత్రము ఘనకార్యమునకే జగ్జనులు చెప్పకొనుచున్నారు.

గోడేలు-నౌకల నౌకలు

లండను, ఫిబ్రవరి 23:—ముంచబడిన గోడేలు అనుకార్మి నౌకలలోని నావికులలో 9 మంది కాపాడబడిరి. తక్కిన 21 మందియు చనిపోయిరి. నౌకలోగొరులందరూ చనిపోయిరి. కానీ అనుమతియొక కార్మి నౌకలలోని కెప్టెనును ఫిఫ్త ఇంజనీరును జగ్జనులు పట్టుకొనిరి. తక్కిన వారిని బంజేర్చిరి.

యంత్రశాల ప్రేలుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—తూర్పు లండనునకు ప్రేరిత యంత్రశాలలో మృతిచెందిన వారిని గూర్చి కేసులను ఆకస్మిక ప్రమాదమే కాక అనుచు విచారణకర్త తీర్మానించెను.

దేశీయ సేవాశాసనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:— ఈ శాసనము పార్లమెంటు ప్రజల సభలో రెండవసారి చదువబడినది. పరిశ్రమలలో నిర్బంధించి చని చేయుటకు కి శాసన ముపయోగింప బడదు. స్వచ్ఛంద నిర్భావము చాలనిచో నిర్బంధాధికార మొనగటకు పార్లమెంటు వారిని కోరెదనని కేపుగారు నుడివిరి.

యుద్ధానంతరీ వాణిజ్య పరిశ్రామిక భావము.

పత్రికా విమర్శనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— బగ్గో బిల్లును ప్రభువుగారి ఆధ్వర్యమునకు సమమువారు చేసిన ప్రకటననుగూర్చి పత్రికలు పలువిధముల వ్రాసినవి:

మాన్సింగు పోస్టు.

సంఘసభ్యు లందఱును ఏకాభిప్రాయము లగుట ప్రశంసనీయుము. యుద్ధము పూర్తవు భిన్న భావములను తొలగించినది.

ట్రైబ్యున్

సభ్యుల భావము లేక ముఖ్యమంత్రియు సాధార్యము విడిత మగుటయు చూడ సామ్రాజ్య యుద్ధసభవారి యామోదము కలుగునను నాశకలము.

డెయిలీ మెయిలు

ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్య కాంక్షను యుద్ధము స్థిరముగ నంతరింపజేసినది. సర్వ సమర్థుడని సామ్రాజ్యవాదు లిదివరకే రాజనీతిజ్ఞునిగూడ విశ్వసించనంత యధికతమునుగ నిపుడు విశ్వసించిన లాయడుబార్ని గారు సంఘమువారి. నూచనలను మృతాత్మరములగ నొనర్చుకుందురుగాక.

డెయిలీ క్రానికలు.

మొదటి తీర్మానమున కంగీకరింపనివారే యుండరు. రెండవ తీర్మానమున కంగీకరించుట గూడ కష్టముగాను. మూడవది ఛేదనలపై పద్ధతితో గూడిన కఠినతను విషయము. మిత్రదేశములను గూడ నిపుడు పాటించవలసిన ఆవశ్యకత కలిగినది.

డెయిలీ న్యూస్.

ఇంతకంటె వింతపత్రము వేరొక్కటి లేదు. ఈస్టిల్లోని చర్చయంతయు నప్రస్తుతప్రసంగము. న్యాయుడుగ వ్యాపారమునకు నష్టముకలిగినదను స్పష్టమగు విషయ మియ్యుద్ధము వలన సంభవించ లేదు.

టై డిలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— జర్మనీలో బ్రిటిషు ప్రజలు 4500 మందియు ఫ్రెంచియు 34500 మందియు, ఆస్ట్రియాలో ప్రజలు 200 మందియు ఫ్రెంచియు 250 మందియు, బల్గేరియాలో ఫ్రెంచియు 500 మందియు, టర్కీలో ప్రజలు 700 మందియు, ఫ్రెంచియు 10800 మందియు (వీరిలో 8100 మంది భారతీయులు) టైపిలుగా నున్నారు. జర్మనీలో టైపిలిస్థితికిని ఆస్ట్రియాలో టైపిలిస్థితికిని చాలా వ్యత్యాసమున్నది. 100 కి 20 మందిని వదులుటకు టర్కీవారితో రాయబారములు వదులుపడునని పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో న్యాయుడు ప్రభువు నుడివెను.

జలాంతర్గామి సహాయము

మెడిను, ఫిబ్రవరి 22:— జగ్జను జలాంతర్గాములకు సహాయము చేయుటకొరకు పదార్థములను నౌకలో నుంచుటతో సంబంధము గలవారి నందఱిని కఠినముగ శిక్షించి తాటస్థ్యమును నిలుపుకొనుటకు స్పెయిను గోరతనమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ సందర్భమున కాతైజీనా లోని జగ్జను రాయబారి హెరు మేయరును కాలన అనుమతియొక జగ్జనుని పట్టుకొనిరి. ఈ కుట్రకు మూలకారకుడగు మరియొక జగ్జనుని కొరకు పోలీసువారు వెదకుచున్నారు. ఇట్టి కుట్రలను జగ్జనులు చేయకుండ కఠినములగు ఏర్పాటులను చేయవలెనని ప్రజలు కోరు చున్నందున దొరతనము వారు తగ్గించునాదిని వెలికిదీసి కఠినముగ శిక్షించెదరు.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—క్రానుకొల నీలకు నేను ప్రతినిధిగా నుండునని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో వాల్టరులాంగు గారు నుడివిరి.

ప్రధానమంత్రి యుపన్యాసము.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— నేడుపార్లమెంటు ప్రజల సభలో లాయుడు బార్ని గారి ప్రసంగమును వినుటకుచాలామంది ప్రముఖులు వచ్చిరి. సభాభవనము క్రిక్కిరిసి పోయినది. బగ్గో ను మేసీగార్లువచ్చిరి. లాయుడుబార్ని గారు లేవగనే కరతాళధ్వనులు చెలంగినవి. ప్రధానమంత్రి గారి రిటుల నుడివిరి.

నౌకలు.

నౌకలను బట్టియే మిత్రసంహతి విజయము తేలవలసి యున్నది. పది లక్షల టన్నుల నౌకలు పరాసువారికిని మరియొక పెద్ద మొత్తము కమ్యూవారికిని ఇటలీవారికిని యుక్రయదేశ. చాలనౌకలు ముంచబడినవి. ప్రజల ఆకర్షకతలకును ఫ్రెంచిల ఆకర్షకతలకునుగూడ నౌకలు చాలుటలేదు. జలాంతర్గాముల నిరంతరత్వమును నిలుగువడ గలుగుటకు ప్రజల స్వేచ్ఛకును త్యాగము నొకరింపవలెను.

వివాదమును తప్పించుట

లేకున్న వివాదము తప్పదు. ముందు నౌకలలోటు తీర్చుటకు కఠినముగ వనిచేయవలెను. క్రొత్త నౌకలను నిర్మింపవలెను. అనవసరములగు దిగుచుతులను నిలిపి దేశవాళీపంటలను వృద్ధిపరుపవలెను. నౌకానిగూడ స్థానము లందెడ నున్నంతవరకు వర్తనౌకలను జలాంతర్గామి వివాదక నౌకలను నిర్మింపవలెను.

దిగుచుతులు.

గతసంవత్సరమున 640000 టన్నుల కలప నిగుచుతి చేయబడినది. వీరిని తగ్గించవలెను. కలప వ్యయము తగ్గించుటకు నుంచి సాధనము లాగుచు బడుచున్నది.

ప్రావృదేశ మన సేవల యుపయోగమునకు పరాసు దొరతనము వారు రెండు అడవుల మొనంగిరి. ఇంకను కొరతల సిన ఆవశ్యకత కలదు. స్వదేశమున కూడ కలప హెచ్చుగ లభించుట కేర్పాటు చేయవలెను. కావలసినన్ని చెట్లను నరుకుటకు తెగింతకుంది కూలీలు కొరకెడ రని తలంచెదను. మనము కోట్లకొలది టన్నుల ఇనుమును తెప్పించు చున్నాము. మన దేశమున నాసిరకము లోహము చాలగలదు. పనివాండ్లు దొరికిన దానిని హెచ్చుగ తీయింపవచ్చును గాని ఈ పనిలో నుండి కొంత ఆలస్యముగ గారి నౌకలను తప్పింప వీలులేదు.

ఆహారపదార్థముల లోటు

జలాంతర్గాములవలన గాదుగాని పంటలు సరిగ లేనందున నిలువ సామగ్రిలు చాలతక్కువగ నున్నవి. ప్రజలక్షేమమునకు 1917 న పంట హెచ్చుకట్టు మనము చేయవలెను. గోధుమలను ట్టను బార్లీని విత్తుటకు వ్యవధిచాల స్వల్పముగ నున్నదిగాన పచ్చికబయళ్లకు వ్యవసాయదారులు దున్ననట్లు వారికి ప్రోత్సాహ మొనగటకు కొంత ధరకును వ్యవసాయపు పనులలో కూలివాండ్లు పనిచేయుటకు కొంత కూలికిని దొరతనము పూచీబడవలసియున్నది. కిక్కు హెచ్చించగూడదని శాసించబడును. వ్యవసాయము చేసేతరతలెని ఆ కాళివారు నిష్పందించెదరు. 1917-లో 28 పానుల గోధుమలకు కనీసపుధర 60 పిల్లింగులకును 1918-1919 లలో 55 పిల్లింగులకు 1920-1921-1922 లో 45 పిల్లింగులకు పూచీబడుటకు నిశ్చయింపబడినది.

బహిష్కార పదార్థములు.

కాగితముల దిగుమతి 640000 టన్నులకు తగ్గింపబడును. అది ఇప్పుడు పరిమితిలో నగము. ఆహారపదార్థములకు బహిష్కారము లేదు. కాని సీరుకేసు స్వీయంగు మరి కొన్ని పండ్లు మాత్రము బహిష్కరింపబడును. వారింజ-అంటి గ్రాక్షపండ్లకు బాదముపప్పు మున్నగు పప్పుల దిగుమతులు 1915 క సంవత్సరమునందలి దిగుమతులలో 100 కి 25 వంతునకు తగ్గింపబడును. లోహగోదకములు బహిష్కరింపబడును. కోకో-కాఫీ విస్తారముగ నిలువ యుండుటచే ప్రస్తుతము బహిష్కరింపబడును. విదేశములనుండి తేయాకు బహిష్కరింపబడును. హిందూదేశమునుండిగూడ తగ్గింపబడును. షికరవేసిక చేపల దిగుమతులు 100 కి 50 వంతున తగ్గింపబడును. ఇందువలన 900000 టన్నుల నౌకలు మిగుల గలవు. ప్రావృ ఇటలీదేశములనుండి కొన్ని భోగ్య పదార్థములను బహిష్కరింపవలసి వచ్చినందునకు చింతిలుచున్నాను. బీరుసారాయి 1 కోటి పీసాలకు తగ్గింపబడును. దానివలన దిగుమతులలో 800000 టన్నులు తగ్గింపబడును. సారాయిలు కూడ తగ్గింపబడును. ఈ ఏర్పాటులు వెంటనే చేయవలెను. అజ్జాచేరుములును, ఖరీదును నిలుపబడును. ఆహార నియంతయే సరుకులను వశపరుచుకొనును. ఇది ఇట్లు జరుగుటయు వ్యవసాయకుల కృషి నధికముగ సులువుటయు సమకూడినచో శత్రువు లెంతటి దారుణముల మొనరించినను మనము తాళగలుగుదుమని నేను నిశ్చయించుచు నుడవగలను (అధికారి వాము)

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి భావము

దేశము లంగీకరించుట

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—ఇట్లు ప్రజలకు రాజరహస్యము తెలియించుట చాల సులభము. ఆర్థిక పాండ్యము- సర్ నెవిల్ ఛెంబర్లెను- మిలిటరీ-కర్మ-లీటుప్రభువుల ప్రసంగములు చాల విశ్వాసమును కలిగించినవి. వేసవిలో యుద్ధము ముగియగలదని వారు నూచించిరి. మార్చి ఆగస్టు నెలల మధ్య ఫలితము తేలగల సంగరము జరుగ గలదు. అందులకు దేశీయుల నందఱిని సరిపెద్దల నొకరించుచున్నార. జర్మనుల త్వరితముగ క్రొత్త సేనలను సిద్ధపరచి వానిని పశ్చిమ రంగమున తటస్థదేశముల సరిహద్దులందు చేర్చుచున్నారు. వారప్పడే ప్రారంభసంగ్రామముల నాంభించిరి. విగామములేకుండ బ్రిటిషు సేనలు శత్రు సేనల నలయించుచుండుట మంచిఫలితమును కలిగించినది. ఆంధ్రునదియొద్ద బహుశయంకను యుద్ధ మారంభించుటతో తక్కిన శత్రుకాలపు యుద్ధము లన్నియును కలసియైన నీడుగావు. దీనివలన మనకు చాల బలము కలిగినది. శత్రువులు కొండకములను త్రవ్వకొనజాలక పోవుటవలన పదాలి శత్రువులు దేశములకు గురియై నారు. ఆంధ్రు యుద్ధమువలన మన సేన వైచేయిగా నున్నదను విశ్వాసము దృఢపడినది. వారి వత్సరమున శత్రువులను పూర్తిగా నోడింపజాలి యున్నా రనుట సమ్యక్ము. ఇంతకంటె సమృద్ధిగ వస్తుజాల మే సేవకును గూడనుండలేదు.

ఖయిదీలను మార్చుకొనుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:— బైటిలను మార్చుకొను విషయమునే మనముక తల పెట్టరాదని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో చోటుగాదు నుడిచిరి.

మెసపొటేమియా డాక్టరెల్లు సంగతులు రిపోర్టులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:— డాక్టరెల్లు సంగతులు వారి రిపోర్టు వెంటనే ప్రకటింపబడును. మెసపొటేమియా సంగతులు వారి రిపోర్టు మార్చి నెలనాటికి సిద్ధమగును.

మెసపొటేమియా రంగము

లండను, ఫిబ్రవరి 22:— మెసపొటేమియాలో బ్రిటిషు సేనకు విజయము కలుగుటవలన పాస్తీకమునందలి స్థితి అనుకూలమైనది. తురుష్కులలో 15000 మంది వస్తువులు చే వారు కాక్సుకురంగమునుండి మరొకరి సేనను రప్పించవలసి యున్నది. అందువలన తూర్పున రమ్మవారికిని మనకును భారములేదని పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో కర్ణవప్రభువు గారు నడిచిరి.

ఇండియా విషయములు

ప్రాతినిధ్యము.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— సామ్రాజ్య యుద్ధ సభయందు ప్రత్యేక సభలలో నేనే భాగతీకు ప్రతినిధిని ఇండియానుండి వచ్చు నా సభ్యులు నాతోగూడ నుండురు. చర్చితాంతములను బట్టి అసరము కలిగిన ప్రసంగించెదరు.

వైనికోడ్యోగములు

భారతీయుల కభ్యాసము పూర్తియైచో వారికి భారతీయ సేనలోని వైనికోడ్యోగముల (కమిషనులు) నిర్వహింప ఇండియా శాసనమునందనకాకము కలదని రాష్ట్రప్రతినిధిగారు తెలిపిరి.

యుద్ధ సహాయము.

పలువిధముల యుద్ధసహాయము చేయుటకు ఇండియాలో నవకాశమును ఆసక్తియును గూడగలదు. మెసపొటేమియా మున్నగు తూర్పురంగములకు ఆయుధ సామగ్రిలను మనమిచ్చటకుండి పంప నక్కర లేకుండ ఇండియానుండియే పంపుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నది.

భారతీయులు చేయు సహాయము సమగ్రముగ నుండుటనుగూర్చి యుద్ధ కార్యాలయము యుద్ధ మంత్రి వర్గముల వారితో నుత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచున్నానని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ఇండియా మంత్రి ఛెంబర్లెను గారు నడిచిరి.

మద్యములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— రమ్మదిగురుతి ఆపివేయబడును. వైనుమున్నగు వానిదిగురుతి 1913 లోని దిగురుతులలో 100కి 75 వంతు తగ్గింపబడునని వార్తలు లాగు గారు నడిచిరి.

మరణము

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— పార్లమెంటు సభ్యుడగు జానాథను సామ్యులుగారు మృతినొందిరి.

ప్రాము

శత్రువుల దాడి.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:— వెర్మెలసుకు తూర్పున నోవహాపిలుకు దక్షిణమున మేయశత్రువులను తిరిమితిమి. శత్రువులలో చాలమంది మాతులై కొందరు పట్టుకడిరి అని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

బాల్కను

గ్రీసు ముట్టడి పూర్తియగుట

సలోనికా, ఫిబ్రవరి 22:— గోర్జ్లా వెస్కోవికు గోడ్డునుండి శత్రువులను పూర్తిగా తొలగించి ఇటలీ పరాసు సేనలు కలిసికొనినవి. దీనివలన ఏథెన్సువారికిని శత్రుదేశముల వారికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు పూర్తిగా విలిచి పోయినవి. వాయువార్తలను విమోచముననే వారికిపును మిగిలి సాధములు.

ఏథెన్సుల దాహకరమార్గాల గోటు

లండను, ఫిబ్రవరి 21:— శనివారమునాడు ఏథెన్సు నగరమున తలకు 7-8 అవుతులవంతున కొట్టెలు పంచిపెట్టబడినవి. మెకోరిన మున్నగు నితర పక్షములు విస్తారముగ గలవుగాని కనుమ్రీయముగ నున్నవి అని ఏథెన్సునుండి విశేషమును మైయుప్రతికకు వ్రాసెను.

నార్వే

నార్వే దొరతనము.

క్రిస్టియనియా, ఫిబ్రవరి 22:— నార్వేలో వస్తుజాతము చాల లోటుగా నుండుటచే దొరతనమువారి విదేశ స్వదేశ భావములనుగూర్చి ప్రజలసంకృప్తులుగ నున్నారు. జాతీయ ప్రభుత్వ నిర్మాణోద్యమము తలచుచున్నది.

స్వీడను

స్వీడను వారి ఆక్షేపణ.

స్టాక్ హోమ్, ఫిబ్రవరి 23:— వెయిరింగు అను స్త్రీయరు మహ్యగోహమిట్టను ఆను చేపల నాకను ముంచుట ఆక్రమవని స్వీడను దొరతనమువారు జర్మనులకు వ్రాసిరి.

లమెరికా

స్కోగ్లాండు నౌక

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— స్కోగ్లాండ్ కోట్లబడిన స్కోగ్లాండు అను స్వీడను స్త్రీయరులో 5 గురు అమెరికా వారుండిరి బార్నిలో నా లోని అమెరికా గాయబాంధుడివెను.

స్పెయిను

స్పెయిను స్త్రీయరు కెప్తాను ధైర్యసాహసములు

మెడిడు, ఫిబ్రవరి 23:— బోనైరనునుండి వచ్చుచున్న “నిర్జోరూ ఎంజీనియా” అను స్పెయిను స్త్రీయరును టూరాగో నాయుద్ధ ఆస్తిగూ జలాంతగ్రామి నిరోధించి టూరాగోనాలో నున్న బ్రిటిషువారిని 7 మందిని కళపరచ వలెనని యాజ్ఞాపించెను. “స్పెయినుకాక స్పెయినుదేశపు సరిహద్దు లోపల నున్నది. నేను నౌకను ముంచివేసెదను గాని నౌక లోనివారిని మీ కళము చేయును” అని కెప్తాను ఖండితముగ నుడివెను. అంతగ్రామి వెడలిపోయినది. స్పెయిను స్త్రీయరు బార్నిలోనాకు చేరగనే ప్రజలు గొప్పస్వాగత మొసంగిరి.

స్పెయిను జర్మనీదేశములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— అమెరికావారికి తెలుపబడిన పరతులప్రకారమే స్పెయినునుండి ప్రామాతుకు ప్రయాణికుల నౌకలు రాకపోకలు జరుపరచ్చునని జర్మనులు స్పెయినువారికి తెలిపిరి.

గెర్రుగారు.

మెడిడు, ఫిబ్రవరి 22:— గెర్రుగారు బెర్లిను నుండి యిచటికి వచ్చిరి.

జర్మనీ

వెర్మెనుయర్దుము హిందెమబ్బు గారు.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:— జర్మను సేనాని హిందెమబ్బు గారు ప్రకటించిన ఉత్తరపు వాగికినది. వెర్మెనువద్ద ఆట్టోమరు డిశంబరు నెలలలో జరిగిన యుద్ధమునందు చాల ప్రమాదకరమును

సంతాపకరమునగు పరాజయము కలిగినది. అసహ్యులగు నువ్వోగులను కఠినముగ తొలగింపవలెను. జర్మను సేనను బట్టి చూచిన పట్టుబడిన వైనికులసంఖ్య మితిమీరి యున్నది. తీవ్రముగ నెదిరింపకుండనే ప్రబల నష్టమునకు నాలుగామందనే కొందఱు లొంగిపోయి యుండవలెను. దీనినిబట్టి కొంతసేన వైన్యవిహీన మైనట్టు తోచుచున్నది. దీనిని గూర్చి బాగుగా పరిశోధించి వెనుకటి జర్మను పదాతీసేనల శౌక్యమును మరల కలిగించుటకు తగిన అభ్యాసములు డ్రిల్లును ఒసంగవలెను. ఇది చాల ముఖ్యవిషయమని ఆ లేఖనో నున్నది.

పొగముచి ఫలితము.

ఆమెస్టరుడం, ఫిబ్రవరి 22:— పొగముచి వలన ఉరల గడ్డల సరఫరా పూర్తిగా నాగిపోయినది. క్రొత్తపంట వచ్చునంతకి నిలువసరకు పూర్తిగా చెల్లిపోవును. ఈ కారణమున పెద్ద నగరములందు పిండిని పంచవలసి వచ్చుచున్నది కొద్దిగా నిలువ యుండిన ధాన్యముగూడ చెల్లిపోయినది. కాన గ్రామములలో వ్యవసాయదారులు ఆహారపదార్థముల సందర్భమున అచటి ఆధికారులు వారిని విస్మయించవలె నని ప్రత్యక్షము చేయు మంత్రి ప్రకటించెను.

బైటిలలో 7½ లక్షలమందిని పాలము సమలయంగు నియమించితిమి. వారిసంఖ్య యింకను హెచ్చు చేయుటకును. కలికృత రాష్ట్రముల కావలిసేనలను గూడ నిండులకు నియమించెద మని ప్రభుత్వోద్యోగి జర్మను రాజ్యాంగసభలో నుడివెను.

జర్మనీలో అంతకలహములు.

మిస్ట్రీట్, ఫిబ్రవరి 22:— గతవారమున కేరగూసిచి రమును బవేరీయా ప్రహ్వనైకులలో పోరుపుట్టినది. 32 మంది చనిపోయిరి. 200 మందికి గాయములు తగిలినవని తెలుసోకె తెను ప్రతిక వ్రాసినది.

ఆస్ట్రీయా

హంగరీ ప్రధానమంత్రి సమస్థించు.

ఆమెస్టరుడం, ఫిబ్రవరి 22:— 1871 వ సంవత్సరము నుండియు జర్మనులు శాంతముగ విజ్ఞానాభివృద్ధికి పుచ్చేసిరి. గాని ఏ దేశముయొక్క ముఖ్య లాభములకును భంగము కలిగింప యత్నింపలేదు. పరాసు రహ్య దేశములు నింతరమును కుట్రచేయుచుండెను. జర్మనీకి అధినివేశము లుండుట అత్యవసరము. నా శత్రువుల కోరిక ననుసరించి యే యుద్ధము ముగియుట తటస్థించినచో నెట్టి యుద్ధంబడికలు జరిగినను శాంతి స్థిరపడజాలదు. జలాంతగ్రామి నిరంకుశత్వము సమంజసము ఫలప్రదము అని బుడాపెస్టు నగరమున ప్రతినిధి సభలో కొంటుట్జిగారు ఖండితముగ నుడిచిరి.

టర్కి

సెనె ద్వీపకల్పము.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— తురుష్కులు మరల నౌకలు- బిరిలుహా సేనులయొద్ద సానముల నేర్పుచుకొన్న మే మేక కాలముననే తలపడి బిరిలుహా సేనులొద్ద నున్న మున్నగుడ్యోగులను 21 మంది సైనికులను పట్టుకొంటిమి. నికలుకర్దనున్న 100 మంది ఆస్తికులు నిర్బలమౌగమున అకాబురంకకు పారి పోయిరి. అచట 11 మంది పట్టుకడిరి. మాలో వస్తుములేదని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

బెలియము

న్యూపోర్టునొద్ద జర్మనులు విఫలు లగుట

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— బెలియమునందు న్యూపోర్టు కుత్తరమున జర్మను సేన మా కందకముల దరియ నెంచి విఫలమయ్యెను. నెప్పరుహిలు ప్రాంతమున మ్యూజాకు కుడివంకన ఫిరంగులు కాల్పుబడెను అని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

అధినివేశముల మంత్రులు

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— కెనడానుండి ప్రధానమంత్రి సర్ రాబర్టు బోర్డను, రాబర్టుగోగరు, హెబెనుగార్డును న్యూ ఫౌండు లొండునుండి ప్రధానమంత్రి సర్. ఇ. మారిసు గారును లండను నగరమునకు వచ్చిరి.

వార్మెస్టరు మెరు నౌక.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— ఈ నౌకలోని ప్రయాణికులును నావికులును దరితేర్చబడిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

నిన్నటి తరువాయి.

చంద్రగారు సమాఖ్య నుపపాదించి యొకంత యువన్యసింహుడైన ఈ విషయమై చర్చ జరిగెను. శుభముగానే దేశమునకు శాసనసభ అక్రమములను గూర్చి విచరించిరి. బాబు భూమింద్రినాథ బాబుగారు రుపన్యసింహుడు తాము బంగారాజధానియందలి కవులనుండి ఈ చర్చతమ 'కెంతయు సంతాపకారముగా నున్నదనియు, బంగారాజధాని గౌరమును నిలుపువారని తాము నిర్ణయించి రందమును ఈ శాసనసభ ప్రాతిపదికనుగానియు, ఇట్లు జరుగుటకు కారణములు క్షీణింపవలసిగాని ఇతరులకు గాని తెలియుటయే తేలియు, బ్రిటిషువారి గౌరవమును విరుద్ధముగానుండు ఈ కర్తవ్యములనే దేశమున నశాంతి ప్రబలివనియు, పాలకులకును పాలితులకును అనుకూల సంబంధము లుండునట్లు చేయుట కొరకు దేశమున శాసనము క్రింద క్షీణింపవలసిగాని విషయమును విచారించుట కొక ప్రత్యేక సంఘము నేర్పాటు చేయవచ్చుననియు, ఈ సంఘము గోప్యముగా నుండవచ్చుననియు చెప్పిరి.

నుజురు హాగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తాము హిందూదేశ రక్షణ శాసనమును అన్ని వేళను ఆపాదించుచున్నామేగాని దానిని విమోచము నెన్నడును సమర్థముగా నంగీకరించి యుండలేదనియు క్షీణింపవలసిగాని వారెందులకు క్షీణింపజేసిన తెలియుట లేదనియు దీనికలనశాంతి ప్రబలివచ్చుదనియు చెప్పిరి.

రంగస్వామి అయ్యగారు చెప్పిన ప్రజల పక్షమున తీర్మానమును బలపరచుచు అనినీ నెంటుమ్మ విషయమును నూచించి ఆమెను తాము స్వయముగా నెఱిగియుంటి మనియు, ఈ విషయమున శాసనము నుపయోగించుట అక్రమమనియు చెప్పిరి. ఇందుపై ఉపాధ్యక్షులు లేచి అనినీ నెంటుమ్మ విషయము తీర్మానముతో సమానమును సంబంధించినది కాదని చెప్పి ఈ విషయమును నూచింపగూడదనిరి.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడరు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అంగీకరింపగలిగి చెప్పటకు తాము చింతించుచున్నామనిరి. తీర్మానముగా నెన్నడూ వానకొని విధింపబడిన వారెవరును ఈ సభలోనినా రెగిరింపజరగలేదు. ఎవరును ఇంకొకని స్వాతంత్ర్యమును తిరిగి యిచ్చింపజాలరు. హార్డింజ్ ప్రభువుగారును, మెన్సుఫర్డ్ ప్రభువుగారును నిష్పంధావాద క్షీణింపబడిన వారెవరును సభకులును విచారించిరి. వారును నూజక అన్యాయముగా క్షీణింపించిరి ఈ సభవారిలో నెవరును నూజకరు. కేవలమైన బుద్ధివంతలే ఎవరికిని నిష్పంధావాదము క్షీణించలేదు. అంతేమువారు వారెవరి, పంజాబు కుట్రకులుగూర్చి నుడిచి కాస్త్రములు ప్రభువుగారు చెప్పిన వాస్తవములను గూర్చించిరి. కాస్త్రములు ప్రభువుగారు తమ గాఢాభిప్రాయములను వివరించుచు గుండుగొని తమకు తెలియవచ్చిన విషయములను వివరించుచున్నామనిరి. గతమున గారు వివరించిన కొందరికిని విచారించుచున్నామని ప్రజలు చెప్పిన వాస్తవములను వారు చెప్పియుండిరి. వారు అలా జరిగిన విషయములను కమిషన్ యొక్క రిపోర్టు లిచ్చి 16 ఏప్రిల్ లుండెట్లు ఆరాజకుడయ్యునో తెలియున్నాడు.

అంతయు వివరించిన క్రాడరు గారు కాస్త్రముల గూర్చి విషయములను వివరించుచు చెప్పి ఇట్టి పరిస్థితులలో అందరికీ ప్రభుత్వమువారు తీసికొను చర్యయు వివరించి హిందూదేశమునందు కుట్రను పన్నుటనుండి ప్రజలను విరమింపజేయు ప్రయత్నములను చేయవలయుననియు, ప్రజలను కుట్ర ప్రచారముల నుండి వేరొక చోట చేర్చవలయుననియు చెప్పి ప్రభుత్వమునారికిచ్చు చర్యను సమానములను, విచారణలను ఇంకొకరికి వెల్లడించుటకు వీలుగాదని నుడిచి విషయము కొన్ని విషయములను లందు కేసుల వాస్తవస్థితులను పూచీ గల కొందఱు తీర్మానములకు సంబంధము కలదని చేయుటకు తమ కాక్షేపణలేదని వదిలిరి.

చివరకు చంద్రగారు మూలమున నున్న ప్రభుత్వమువారు అధికార జనులను నమ్మకాల కుండుట నిజముగా నున్నట్లు కనుగొనియు, ఈ దిన మనధికారిగా నున్న యితరులకు మధికారముగలననియు, సభ్యులు కోరిన ప్రత్యేక సంఘములను అధికారియగు న్యాయవాది యొక్క యందు ననియు, తిక్కన వారందఱు సభి కార వ్యవహారమునారే యుండుననియు, హాస్యములను వైకెచెప్పకుండ నుండగల వారు దొడ్డి కుట్ర కన్యముగాదనియు, విషయము కోరినదంతయు ఆనా,

య మేమాత్రమును జరుగకుండ చూడవలయు ననియు నియమింప దలచిన ప్రత్యేక సంఘము వారు తమభాధ్యతల నెఱుంగకుండనుండనియు, ఒక ప్రభుత్వ తీర్మానముతో దొడ్డిగ న్యాయాధికారివలె విచారించి తీర్పును చెప్పజాలకపోవచ్చుననియు నుడిచి పిమ్మట అనినీ నెంటుమ్మ తిలకులపై ఈ శాసనమును వర్తింపజేసినందులకు తమ విచారమును దెలిపి శాసనమునుగా వినియోగింపబడినదని చెప్పిరి. ఇందుపై సుపాధ్యక్షులు ఈ విషయమును నూచింపగూడదని చెప్పి దాదాభాయిగారు తీర్మానమును పూర్తిగా సవరింపదలచుకొనలేదనియు, చిట్కలను సాధ్యమైనంతవఱకు తగ్గించుటకే సవరణల నుపపాదించినియు కాపుగా రనిరి.

హిందూదేశ రక్షణ శాసనము సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు నమ్మకమును ప్రజలకుం దుద్బోధింప గోరునెడల పాలిత పాలకులకు సమము నుండు చిట్కలను కట్టములను నన్నిటిని తొలగింపవలయునని శర్మగా రనిరి.

అధికార వ్యవహారమున న్యాయాధికారులను మాత్రమే ప్రత్యేక సంఘమునం దేర్పఱచిన చాలాననియు, అధికార న్యాయవాది యవసరము లేదనియు జిన్నా గారనిరి.

బంగారమునందు నిర్బంధము క్షీణింపబడుటకు ముందు తీర్మానముతో దొడ్డిగ న్యాయాధికారులలో రెండు యొచ్చించుచున్నామనియు, కేసుల విచారణములు మున్నగువానిని అతి గోప్యముగా నుంచుట యవసరమనియు సర్ జేమ్సుడూవారే గారనిరి.

వెస్ట్రాఫ్ (బొంబాయి) గారును బాలేగారు చెప్పినట్లే చెప్పిరి.

దాదాభాయిగారు కొంతకాల మవసరించినవెనుక సవరణల సభ్యుల యంగీకారమునకువచ్చి యొడిపొయెను.

ఈ విషయమున స్థానిక ప్రభుత్వముల సలహా లింకను హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి కందలేదను కారణమున శాస్త్రీ గారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించు కొనిరి.

22వ తేదీ సమావేశము

22వ తేదీని సభ్యులు లౌంజుగారి ఆధిపత్యముక్రింద సమావేశ మయ్యెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయభ్యక్షులుగ నాజుపతిగిరి గారు ఇటీవలి కాన్వోకేషను సభయందు కలకత్తా విద్యాలయమును గూర్చి విచారించుట కొక కమిషను నేర్పఱచుచున్నామని చెప్పియుండిరి. ఆ కమిషను నందే హిందూదేశ పు ఇతర విశ్వవిద్యాలయములను జేర్చవలయునని పి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రీ గారు రుపపాదించిరి. ఈ కమిషను కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము కొలకత్తాను బడినదని కొందఱును కొనుచున్నారనియు, ఈ సంఘమువారి రిపోర్టు అన్ని విశ్వవిద్యాలయములకును వర్తింప జేయవలయుననియు, వీరి రిపోర్టువిద్యా విషయములయందు తాము గల వారికిందటికిని ముఖ్యమైన యుండుననియు వా రనిరి.

అంతరము శాస్త్రీ గారు ఇంగ్లండు కమిషనుల నెయ్యన్ని, దేశభావల బోధనల గూర్చి చర్చించుటను గూర్చి నుడిచి హిందూదేశమునం దా విషయముల స్థితులను గూర్చి వివరించిరి.

మూలమున తీర్మానము ననుసరించిరి. చెన్న పురి పక్షమున జేరినదగు చెన్న పురియందు ఈ విచారణ మహాసభయొక్క కమిషను నుండునని చెప్పిరి.

సర్ ఎడ్వర్డు మెన్సేగారు ప్రభుత్వము వారి పక్షమున ప్రత్యుత్తరము చెప్పుచు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము కొరకు కమిషను నేర్పఱచగోరువపుడే ఆ కమిషనును ఇతర విశ్వవిద్యాలయముల విచారణకును నియమింపదలచితిమనియు దాని కొన్ని కారణములవలన దానిని త్వరలో నప్పగింపగూడదని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినదియు చెప్పిరి.

తరువాత మెన్సేగారు కలకత్తా స్థితులనుగూర్చి వచించిరి.

కీన్ డాడ్ హిల్లుగారు తీర్మానమును విమర్శించుచు నేటల్యాకుగా రున్న యెడల చెన్న పురి బొంబాయి ప్రభుత్వములకు ఆయా విశ్వవిద్యాలయములపై సభి కారము గలదనియు, బంగార ప్రభుత్వమువారికి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముపై సభి కారములేదనియు చెప్పిరనియుండి ఈ విషయమున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతో యొచ్చించుట ముఖ్యమనిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల కొక ప్రత్యేక గవర్నరును, తీర్మానముతో సంఘము నేర్పఱపవలెనని శాస్త్రీ గారు పపాదించిన తీర్మానమునకు సర్ కెజివాల్డ్ క్రాడరు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి కిఫారసు లింకను హిందూదేశ తీర్మానముగారియొద్దనే యున్నవని చెప్పిరి.

శర్మగారు చెప్పుచు ఒక్క శాసనమే అన్ని విశ్వవిద్యాలయములకును వర్తింపుచున్నదనియు, కమిషనువారి తీర్మానములు ఈ శాసనమును సవరింపజాలరని చెప్పవలసి నెడల ఈ తీర్మానమునే ప్రవేశపెట్టసభ్యులు నిర్బంధింతురనియు చెన్న పురికిని ఒక కమిషను కావలయుననియు చెప్పిరి.

కొంత చర్చయైనవెనుక తీర్మానము సభ్యులయంగీకారమునకు వచ్చి యొడిపొయెను.

ముఖ్యసమాచారములు.

తిలకుపాలుగార్లు పంజాబునకు రాగూడదని చేయబడిన ఉత్తరువు అక్రమముని ఆక్షేపించుటకు బొంబాయి హామరూలులగువారి ఏర్పాటు ప్రకారము హార్డిమను గారి అధ్యక్షతక్రింద బొంబాయి నగరమున మొరార్జీ గోపల్లానుహాల్ లో ఈ నెల 22-వ తేదీ సాయంత్రము సభ జరిగినది. హాల్ లుండి పోయినది. మామనమోహన్ దాసు రాంజీ గారు తీర్మానము నుపపాదించిరి. సర్ జిని జేవి బొమ్మంజీ గార్లును మరికొందరు నుపన్యసింపిరి.

లోకమాన్యతిలకుగారు డిల్లీ రాష్ట్రములకు రాగూడదను ఉత్తరువును ఈ నెల 23 వ తేదీ సభ్యులైన యు పూనా డిస్ట్రక్టు సూపర్ టెంటు బొంబాయిగారు తిలకు గారికి అందజేసిరి. డిల్లీ ఫిభుకమిషనును డబ్బూ, ఎం. హెల్లెగారి సంతకముగలదగు ఈ నెల 16 వ తేదీ చేయబడినది. తిలకుగారు డిల్లీకి పోదలంచలేదు. ఆహ్వానమును రాలేదని రూపిహార్తవచ్చినది. తిలకుగా కిసంగతిని తెలుపుచు బొంబాయినుండి ఈ నెల 19 వ తేదీని పంజాబు లెట్టి నెంటు గవర్నరు గారికి ప్రత్యుత్తర వ్యయముగూడ చెల్లించి తంతివార్త నంపిరి. నేను పంజాబుకు రాలేదలంచలేదు నాకాహ్వానమును రాలేదు. నేనెచట ప్రజల భద్రమునకు భంగకరముగ ప్రవర్తింప నెంచలేదు. గాన నీవర్తమానమంతయు కల్పితము. దీనికెవరు కారకులో తెలిపిన తగిన చర్య జరిపెదనని తిలకుగారు వాసిరి. ప్రత్యుత్తర మింతవఱకును రాలేదు.

Oriental Govt. Security Life Assurance Co. Ltd.,

India's Premier Company BOMBAY 1874 India's Institution Funds over 5 crores. Claims paid nearly 5 crores.

WAR-TIME BONUS.

A Triumph of Administration. The results of the recent valuation have proved eminently satisfactory in spite of present seriously adverse conditions, and the Directors have now declared A BONUS OF 3 % on the sum assured to Wh Life Policies in force for the whole of the Triennium 1913-1915. Other important & Generous declarations.

WANTED Active and Influ Agents at:—

Anantapur, Chittoor, Cuddapah, Masulip Kurnool, Vizianagaram, Rajahmundry, & Chicacole. Liberal Terms—Personal Security required. Apply stating age, experience, & guaranteed business, to THE AG. BRANCH SECRETARY, ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS, POST BOX No 8, MADRAS. ది ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ ఆస్యరెస్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్. ఇండియాలో కెల్ల బొంబాయి. ఇండియాలో కెల్ల నెడకంపెనీ 1874 (క్రేష్యుయను కంపెనీ 5 కొట్లవైన నిధి. 5 కొట్ల చెల్లింపు

యొద్దకాల బహుమానము. వ్యవహార విజయత్యము. ఇటీవలజరిగిన వ్యవహార మదింపులెక్కల పర్యవసానము ప్రస్తుతము కాలము తెట్టగనున్నను, చాల తృప్తికరముగ నున్నది. 1913-15 మూడు సం॥ కాలములో అయిదు లో నున్న యావజ్జీవ భీమాలకని, భీమాచే నుబడిన మొత్తముమీద 3% బోనసును, ఇంకను ఇతరముఖ్యమును సరసమును అగు ప్రతినలను డైరెక్టులు వెల్లడించిరి.

శిరస్సాన తైలము.

బుడ్డి 1-కి 1-0-0, వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. ఈ తైలముతో తలంట్లుకొని స్నానముచేయుచు వచ్చినయెడల చిరకాలమునుండి శిరస్సున నిలిచియుండు చెడ్డవీరు, కంటిలో కారుచుండు మేహసంబంధమైనవీరును వెలిబడుచి, కండ్లు మంటలు, తలబరువు, చుండు, మొత్తముమే మాయమగును. ఒకబుడ్డి మానె 6 తలంట్లులకు వాడవచ్చును. సాధారణముగా ఒకరు రెండుతైలమును విశువక వాడిన సకలమైనవ్యాధులు తొలగును. ఒకేసారి రెండుతైలములను వారలకు వి. పి. ఖర్చులు ఉచితం.

ఎల్. ఎస్. యశోదానందకంపెనీ, 5, గోమానా హెబుసందు, జార్జి టౌన్, మదరాసు.

THE GREAT WAR.

Premier on the Situation.

FOOD PROBLEMS AND SHORTAGE OF TONNAGE.

German Intrigues in Spain.

Strict Investigation Ordered.

COMMISSIONS TO BE GIVEN FOR INDIANS IN THE ARMY.

LOKAMANYA TILAK PROHIBITED FROM ENTERING DELHI PROVINCE.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

The Premier's Impressive Speech.

The Difficult Situation.

LONDON, February 23. The House of Commons was crowded to-day to hear Mr. Lloyd George's statement and numerous distinguished visitors were present including Messrs. Borden and Massey.

Tonnage Difficulties.

Mr. Lloyd George who on rising was loudly cheered said that the ultimate success of the allied cause depended on the solution of tonnage difficulties. Over a million tons of our shipping had been allocated to France alone and a considerable amount to Russia and Italy, also a considerable amount had been sunk.

There was not only a shortage for the general needs of the Nation, but also for military purposes. The Nation must be prepared for drastic sacrifices to cope with submarineism.

How to Prevent Disaster.

Otherwise disaster confronted us. The tonnage problem must therefore be tackled ruthlessly and promptly by naval measures, building of new ships, dispensing with unnecessary imports, and increasing home food production. Shipyards must be utilised to the utmost for anti-submarine craft besides merchantmen.

Imports Problem.

With regard to the imports problem of timber of which 6,400,000 tons were imported last year must be dealt with in order to save tonnage.

The best methods of economising in timber were being investigated.

The French Government had given two forests for the use of our army in France and he was afraid he must ask for more. The supply of home timber must also be increased. He thought we could get sufficient labour to fell enough trees for all purposes. We were importing millions of tons of iron ore. There was plenty of low grade ore in Britain and if we could augment the supply of labour we could enormously increase the output but large saving of tonnage from that would unfortunately not come until late in the year.

Food Stocks Lamentably Low.

Our food stocks were at present lamentably low not owing to submarines but to bad harvests. For the safety of the Nation we must make every effort to increase production in 1917. There were a few weeks in which to sow the spring wheat, oats and barley and in order to induce farmers to plough up pasture land immediately he proposed to guarantee to the farmers a minimum price for a definite period while a minimum wage would be fixed for agricultural labourers. The raising of rent would be prohibited and the Board of Agriculture would enforce cultivation. The guaranteed minimum price of wheat per quarter would be 60 shillings in 1917, 55 shillings for the following two years and 45 for the next three years.

Prohibited Articles.

Paper imported would be reduced to 640,000 tons which would be half the present allowance. All essential food stuffs would be put on free list but apples, tomatoes and certain raw fruits would be prohibited. Imports of oranges, bananas, grapes, almonds and nuts would be reduced to 25 per cent of those in 1915 and canned salmon would be reduced by 50 per cent. Mineral waters would be prohibited and Cocoa and Coffee temporarily stopped as we had large stocks of them. Importation of foreign tea would be prohibited while even importation of Indian tea would be reduced to a certain extent. This would save 900,000 tons. Mr. Lloyd George regretted exceedingly the stoppage of certain luxuries from France and Italy. Output of beer would be reduced to ten million barrels saving 600,000 tons in imports for its manufacture. Spirits would be correspondingly reduced. These restrictions would be imposed immediately. Steps would be taken to prevent speculative buying and if necessary the Food Controller would control commodities. If this programme was carried out and those able to help in production helped he had not the slightest doubt that we could face the worst that the enemy could do. (Loud cheers.)

Mr. Chamberlain Only to Represent India.

LONDON, February 23. In the House of Commons Mr. Chamberlain stated that he would be the only representative of India who would

be a member of the Imperial War Cabinet for the purpose of special sittings. But his colleagues from India generally speaking would accompany him at the sittings and take such part in the deliberations subjects under discussion required.

Commissions to be Given for Indians.

Mr. Chamberlain stated that the Viceroy had informed him that Indians would be eligible for Commissions under the Indian Army Act in the Indian units of the New Indian Force as soon as they are qualified for them.

India to Supply Munitions.

Referring to steps being taken to develop the resources of India for war purposes Mr. Chamberlain said inquiries showed that India was able and most anxious to render substantial assistance in many directions. Special measures were being taken to supply munitions direct to the forces in Mesopotamia, and the eastern spheres of operations in order to relieve Home industries and shipping. Mr. Chamberlain added that he was communicating with the War Office and the Ministry of Munitions in order to secure that Indian help which was being given should be most effective.

Governor-Designate of Bengal, Kisses His Majesty's Hands.

LONDON, February 23. Lord Ronaldshay was received in audience to-day and kissed hands upon his appointment as Governor of Bengal. The King invested him with the Insignia of the G. C. I. E., subsequently the Queen received Lord Ronaldshay and then Their Majesties received Countess Ronaldshay.

Importation of Rum & Wines to be Reduced.

LONDON, February 23. In the House of Commons Mr. Walter Long on behalf of the Premier announced that importation of rum would be stopped and importation of wines and spirits would be reduced 75% compared with 1913.

Some Dominion Premiers in England. For War Conference.

LONDON, February 23. Sir Robert Borden, the Canadian Premier accompanied by Mr. Robert Rogers Minister of Public Works and Mr. Hazen Minister of Marine has arrived to take part in the War Conference. Sir E. Morris, Newfoundland Premier has also arrived.

Mesopotamia Success. Its Moral Effect.

LONDON, February 22. In the House of Lords Lord Curzon emphasised that improvement in the situation in Persia had been materially assisted by the British successes in Mesopotamia which had caused the Turks 15,000 casualties and great loss of prestige and would necessitate bringing further Turkish reinforcements from the Caucasus easing the position of Russians and ourselves in the East.

Report of Commissions.

LONDON, February 23. It is expected that the report of the Mesopotamia Commission will be ready for publication in March. The Dardanelles report is being published immediately.

The Great Munition Work Explosion. Verdict at Inquest.

LONDON, February 23. Verdict of death from misadventure was returned at the inquest on several victims of the great East London explosion. The coroner said there was nothing to suggest that it was other than pure accident.

Exchange of Civilian Prisoners. Idea Abandoned.

LONDON, February 23. In the House of Commons Mr. Hope stated that the idea of a general exchange of civilian prisoners had been abandoned.

Imperial War Conference.

Representation of Crown Colonies.

LONDON, February 23. In the House of Commons Mr. Walter Long announced that he would represent the Crown Colonies at the Imperial War Conference.

National Service Bill. No Industrial Compulsion.

LONDON, February 23. Mr. Cave, moving the second reading of the National Service Bill, gave a pledge that the powers conferred by it would not be used for the purpose of industrial compulsion. If voluntarism were inadequate, the Government would ask Parliament for compulsory powers.

British Civil and Military Prisoners. Number in Each Enemy Country.

LONDON, February 23. In the House of Lords Lord Newton stated that Civilian and Military British prisoners respectively were in Germany 4,500 and 34,500; in Austria 200 and 250; in Bulgaria "nil" and 500; and in Turkey 700 and 10,800, including 8,100 Indians. The Government was about to make a proposal to the Turks which would have the effect of releasing twenty per cent. of the prisoners. The treatment of prisoners in Austria completely contrasted with the treatment they receive in Germany.

Post-War Commercial and Industrial Policy.

Press on Committee's Report.

LONDON, February 23. The report of the Committee on commercial and industrial policy under the Chairmanship of Lord Balfour of Burleigh is variously commented upon in the Press.

The "Morning Post" rejoices at the unanimity of report as furnishing evidence of the educational influence of war which has reduced old divisions to their true proportions. The "Times" says the striking unanimity and largeness of the views of the Committee will encourage a confident hope of agreement at the Imperial Conference.

The "Daily Mail" considers that the war has ended the preference controversy for ever. It says that Mr. Lloyd George, who is trusted by the Empire as perhaps no statesman has ever been before, may be trusted to see that the new recommendations do not remain a dead letter.

The "Daily Chronicle" thinks that few will disagree with the Committee's first resolution, and agreement may not be difficult regarding the second. But the third means a direct plunge into the old Chamberlainite policy with the additional complications due to the fact that we have now got Allies.

The "Daily News" says a more surprising document can rarely have been issued. The whole discussion is really absurd at the present stage. The war has not changed the hard facts on which fair trade and its allies have hitherto come to grief.

Taking the Nation Into Confidence.

General Approval of New British Policy.

ALLAHABAD, February 23. LONDON, February 22nd. The new policy of taking the nation into confidence over the coming operations has had a stimulating general effect.

Mr. Arthur Henderson and Sir Neville Chamberlain have both spoken of the prospect of ending the war this summer by victorious operations, and the utterances of Lords Milner, Curzon, and Lytton have added to the degree of publicity which hitherto has been absent from appreciations of the campaign. It is realised everywhere that between March and August a decisive struggle will take place and the whole nation is being harnessed into the effort and nerved for the test. The Germans are making great efforts to collect new armies and are massing them on neutral borders on the West and have already begun feeler raids at various parts of the line. Our own ceaseless method of harassing assaults has had a great moral effect, and the resumption of the operations on the Ancre towards Bapaume has been worth all the other winter operations put together. The work on the Bapaume flank has strengthened the general position and has also shown that in the interval of rest the enemy has not been able to entrench himself to any degree of safety from the artillery and infantry tactics of the British. The Ancre operations demonstrate the upper hand we have in our methods and the confidence of our armies. Their ability to smash the enemy this year is most pronounced. No armies were ever better equipped. (Pioneer)

Obituary.

LONDON, February 23. The death of Mr. Jonathan Samuel, Member of Parliament for Stockton-on-Tees, is announced.

GERMANY.

Splendid Submarinism.

German Boasts.

Not a Single Submarine Lost.

LONDON, February 24. AMSTERDAM.—The Committee of the Reichstag sitting privately listened to boastful statements of the Ministers on the subject of submarining. Her Von Zimmerman concluded a detailed statement of position regarding the United States by asserting his firm confidence that Germany would attain her aims by the employment of Submarines.

Admiral Capelle said that the navy's expectations of the result of ruthless submarining had been surpassed. He accused the British Press at the instigation of Government of concealing the extent of sinkings. He admitted that this made it difficult to give definite figures but although a number of submarines had not yet returned there was no reason to think that a single submarine had been lost since February 1st. Those which had returned reported that British defensive measures remained within normal limits.

TELEGRAMS.

Germany's Policy.

Hungarian Premier's Defence.

LONDON, February 23.
AMSTERDAM.—Count Tirza in the House of Deputies at Budapest vigorously defended the German policy, which, he asserted, since 1871, had been one of peaceful cultural expansion and threatened the vital interests of no nation. He accused France and Russia of constant intrigues. It was most natural that Germany should strive to pursue a colonial policy. He declared, if the war were concluded as their enemies imagined, no agreement could assure lasting peace. He justified submarine warfare, which he regarded optimistically.

AMERICA

Food Scarcity in New York.

Investigation Promised.

LONDON, February 23.
NEW YORK.—The Mayor to-day received three deputations of the east side women, who tearfully declared that their children were starving owing to dearth of food and urged the municipal appropriation of a million dollars to purchase provisions for the poor. The Mayor promised to investigate the conditions.
There have been food riots in New York on account of the increased prices of vegetables.

Arrival of Mr. Gerard in Spain.

LONDON, February 23.
MADRID.—Mr. Gerard has arrived here from Berlin.

GREECE

Food Scarcity in Athens.

Small Allowance per Head.

LAHORE, February 23.
LONDON, February 22nd.—The "Times" Athens correspondent says that seven-eighths of an ounce of bread per head was served out on Saturday. Macaroni and similar foods are plentiful but dear.

SUBMARINISM.

A Submarine's Threat Frustrated.

LONDON, February 23.
MADRID.—An Austrian submarine held up the Spanish steamer "Victoria Eugenia" from Buenos Ayres off Portugal and demanded the surrender of eight British subjects, who were on board. The Captain pointed out that the ship was in territorial waters and said that he would sink her before giving up the men. The submarine then withdrew. The steamer received an ovation on her arrival at Barcelona.

The American Consul at Barcelona reports that there were five Americans on board the torpedoed Swedish steamer "Stogland".

It is announced that Germany has offered Spain regular passenger communication to Falmouth on similar terms to the offer made to the United States.

Submarine Brutality.

One of the worst instances of deliberate submarine brutality at present recorded is revealed in the case of the Lowestoft fishing smack, which was stopped on the 13th instant, forty-six miles from land. The skipper and crew were ordered to board the submarine and a German sailor placed bombs on board the smack after collecting all the provisions. The crew of the smack were then ordered into the boat and told to pull away. They were picked up sixty-eight hours later after exposure to bitter cold and heavy weather. They were without food and water the whole time.

Fate of Crews of "Rosale" and "Carso".

LONDON, February 23.
Nine of the crew of the sunken Cardiff steamer "Rosale" have been saved and the remaining twenty-one including all officers, were lost. The Captain, the Chief Engineer and two of the crew of the sunken Cardiff steamer "Carso" were made prisoners; the remainder have been handed.

LONDON, February 23.

Four injured and two dead members of the crew of the sunken steamer "John Miles" of London have been landed and fourteen others are missing.

Swedish Protest to Germany.

LONDON, February 23.
STOCKHOLM.—The Swedish Government has protested to Germany against the torpedoing of the Swedish steamer "Vaering" and the sailing-ship "Hugoe Hamilton".

Strict Investigation Ordered.

LONDON, February 23.
MADRID.—The Spanish Government is determined to investigate thoroughly the buoy incident and to punish severely all those implicated in the matter and to demonstrate the strictness of Spanish neutrality.

German Consul Arrested.

LONDON, February 23.
MADRID.—Herr Meyer, the German Consul at Cartagena, has been arrested in connection with the discovery of the submarine base and another German named Kuller has been arrested in Madrid. The Police are actively searching for another German who is believed to be the ringleader. The authorities are determined to probe the affair to the bottom to satisfy public opinion, which demands the most vigorous suppression of German intrigues.

Policy of Norwegian Government.
Growing Public Dissatisfaction

LONDON, February 23.
CHRISTIANIA.—There is considerable dissatisfaction in Norway with the Government policy at home and abroad owing to economic conditions. A movement is on foot in favour of the formation of a National Government.

"Worcestershire's" Crew Landed.

Passengers and crew of the Bibby Liner "Worcestershire" which was recently sunk have been landed.

BRITISH FRONT.

British Repulse Enemy Raids.

LONDON, February 23.
A British communiqué says:—We repulsed raids eastward of Vermelles and southward of Neuve Chapelle. The enemy sustained a number of casualties and some prisoners were taken.

FRENCH FRONT.

German Failure at Nieuport.

Patrols Dispersed.

LONDON, February 23.
A French communiqué says that the German patrols attempted to approach our lines northeast of Nieuport in Belgium, but were dispersed. There was an artillery duel on the right of the Meuse in the Pepper Hill sector. Nothing occurred elsewhere.

SALONIKA FRONT.

Envelopment of Greece Completed.

Important Achievement by French and Italians.

LONDON, February 23.
SALONIKA.—Contact has been established between the French and Italian troops, resulting in the clearance of the road between Goriza and Leskovia. The importance of the achievement lies in the fact that it completely cuts off postal communication between Athens and the Central Powers, restricting them to wireless and aeroplane services.

EGYPTIAN FRONT.

Fighting in Sinai Peninsula.

Another Turkish Defeat.

LONDON, February 23.
An official announcement states that the Turks having re-established posts at Nakhl and Bir-el-Hassana, in the Sinai peninsula, we attacked them simultaneously and the whole garrison of Bir-el-Hassana three officers and 21 men were captured and 100 cavalry, constituting the garrison of Nakhl, fled along a waterless road towards Akabu, leaving 11 prisoners. The British had no casualties.

Sinai Campaign.

An official announcement states that the Turks having re-established posts at Nakhl and Bir-el-Hassana in the Sinai Peninsula we attacked them simultaneously the whole garrison of Bir-el-Hassana. Three officers and 21 men were captured and 100 cavalry, constituting the garrison of Nakhl, fled along waterless road towards Akabu, leaving 11 prisoners. The British had no casualties.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

BOMBAY.

Defence of India Act.

Prohibitory Notice on Mr. Tilak.

POONA, February 23.
The following order, prohibiting Mr. Tilak from entering the Delhi province, was served on him this afternoon by Mr. Boyd, District-Superintendent of Poona:—
"Whereas in the opinion of the Chief Commissioner, Delhi, Mr. Bal Gangadhar Tilak B. A., L. L. B., now resident in Poona city, has acted in a manner prejudicial to the public safety the Chief Commissioner hereby orders and directs, in pursuance of the provisions of the Defence of India Act 4 of 1915, section 2 and Rule 3 of the Rules made thereunder by the Government of India and published in notification No. 86, dated 9th December 1915, that the said Mr. Bal Gangadhar Tilak shall not, after the date of the receipt of this order by him, enter, reside or remain within the limits of the province of Delhi, and the said Mr. Bal Gangadhar Tilak is hereby warned that in case of any breach of the aforesaid order, he will be liable to prosecution under Rule 5 of the Rules contained in the abovementioned notification No. 86, dated the 9th December 1915.

(Sd.) W. M. HALL, Chief Commissioner, Delhi.

Dated, the 16th February 1917.

It is understood from an authoritative source that Mr. Tilak did not intend to visit the Delhi Province nor was he invited to do so.

Mr. Tilak Remonstrates.

Regarding the recent order of the Punjab Government Mr. Tilak sent to the Lieutenant-Governor of the Punjab, on the 19th February, from Bombay, a wire to the following effect:—Order surprising. I never intended visiting Punjab nor invited. Therefore information that I intended to visit Punjab and there act prejudicially to public safety is entirely false. Please send me substance of information given to your Government to enable me to seek redress.

BAL GANGADHAR TILAK.

No reply has been received to this wire though it was prepaid.

Protest Meeting in Bombay.

BOMBAY, February 23.
A public meeting was held last evening under the auspices of the Home Rule League, at the Moraji Gokuldas Hall to protest against the order passed by the Punjab Government under the Defence of India Act prohibiting Mr. Bala Gangadhar Tilak. Mr. B. C. Pal from entering the Punjab. Mr. B. G. Horniman, editor of the "Bombay Chronicle," presided. The hall was crowded. On the motion of the Hon'ble Mr. Manmohandas Ramji the following resolution was adopted: That the citizens of Bombay view with strong disapproval and grave concern the action taken by several Provincial Governments against recognised political leaders, and regard the measure as unjustifiable restriction of the liberty of the subject and groundless interference with legitimate and constitutional political propaganda. They urge upon the Government of India the immediate necessity of enquiring into the matter with a view to having the orders rescinded and providing safeguards against the improper use of the Defence of India Act.

Among the speakers were Mrs. Sarojini Naidu, Mr. Bomanji and others.

CALCUTTA.

Rice Crop.

CALCUTTA, February 24.
The final general memorandum on rice crop of 1916-17 issued by the Department of Statistics states: Total area is 79,700,000 acres or an increase of 2 per cent compared with the area of 1915-16. Total yield is estimated at 34,079,000 tons of cleaned rice as against 32,824,000 tons, finally revised estimate of last year or an increase of 4 per cent. The present estimates of both area and yield are the highest on record. The season has been favourable for the winter (aman) crop in Bengal, and Bihar and Orissa and for the crop in Madras, Burma the United Provinces and Sind. Heavy rain and floods damaged crop in Assam. Bombay and the Central Provinces and autumn (aus) crop in Bengal and Bihar and Orissa.

Volunteeryism.

Commenting on the Indian Defence Force Bill the "Leader" says:—"A similar measure would have aroused widespread enthusiasm if it had come at the beginning of the war. But surprise should not be expressed if at the present time it is not greeted with effusive warmth." Referring to the pay offered to Indians, it says it is likely to be found quite inadequate by the members of the educated classes and considers that this will be a possible drawback to the Indians of the educated classes, who may be quite willing to serve but may be prevented by their economic circumstances from making the necessary sacrifice.

The "Leader's" Comment.

CALCUTTA, February 23.
The following are further comments on the Indian Defence Bill:

The "Capital"—It is our business to do all in our power to help military authorities to perform with success this task of magnitude and difficulty.

The "Empire" hails the Bill as comprehensive, wise and considerate. The terms of service do not seem particularly hard upon any individual.

The "Bengalee" acknowledges that great opportunity had been opened out to Indians who should take the fullest advantage of it. Indian units should be self-contained with Indian officers having the same designations as Europeans.

The "A.B. Patrika" welcoming the Bill says:—"If Indians be admitted to the military force on equal terms with Englishmen, tens of thousands will volunteer. Battalions should be formed out of men interned under the Defence of India Act."

All local vernacular papers are unanimous in support of the Bill the keynote of the comment being there should be no distinction between Indians and Europeans in the army.

[LATEST].

Mr. Lloyd George, in a letter, appeals to the Free Churches to co-operate in a campaign for economy and increased food production. He urges the formation of local groups, to cultivate land co-operatively, and concludes: "Our responsibilities are grave beyond words. No time must be lost."

LONDON, February 23.
Sir Robert Borden, the Canadian Premier, in an interview, said that 400,000 men had enlisted in Canada for overseas service, of whom 300,000 had already crossed the Atlantic. The question of further recruiting was being considered. Over 300,000 men and women were working on munitions in Canada. A sum of £60 millions had been raised in Canada since the war, besides assistance to Great Britain to the extent of £50 millions for munitions. The Canadians were convinced that there would be no abiding peace except by an Allied victory.

In the House of Commons, Sir Edward Carson, besides giving instances of warships ramming submarines, mentioned an engagement between two British patrol boats and two submarines, one of which was apparently sunk while the fate of the second is doubtful. Another patrol boat reported that it hit the conning tower of a submarine with its fifth shot, and believed the submarine was sunk. A seaplane bombed another submarine as it was in the act of diving.

MADRID, February 23.

There was an explosion or crash in Spain at the discovery of the buoy at Cartagena, containing material for German plots in Spain. It appears that coastguards found close to the harbour two buoys, connected by a chain, to which were attached thirty water-tight cases, one full of explosives. Others contained correspondence and instructions for Germans occupying official positions in Spain. The submarine which placed the buoys also secretly landed several men, who were instructed to use the explosives.

Italian communiqué says:—Enemy seized out post on Col. Di Lana but counter-attack drove him out. We took some prisoners.

LONDON, February 24.

In the Commons Mr. Chamberlain stated that he was glad to say that condition of indentured labourers had been greatly ameliorated by recent changes in Colonial laws. He paid a tribute to the spirit in which colonial administrations had met the Imperial Government in the matter.

'His Master's Voice' GRAMOPHONE

Now is the time to buy these
THREE HANDSOME MODELS.

PRICES MAY RISE AT ANY TIME.

MODEL M.E.W.

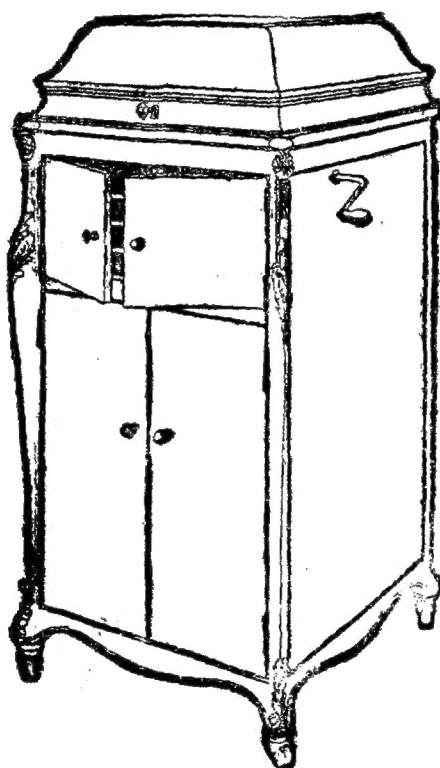
SPECIFICATION.

CABINET: Choicest Circassian Walnut; highly figured; hand carved corner posts; brass gilt fittings; full volume internal horn; wooden grille. Complete with needle bowl, soundbox case, and leather bound record index book. Extensive record-storing chambers, with record albums for 192 records.

MECHANISM: Nickelled triple-spring spiral-drive motor; 12-in. turntable; fitted with new automatic brake and speed indicator; "His Master's Voice" full size tapering tonearm with patent "Gooseneck"; "Exhibition" soundbox.

Price Rs. 900.

MODEL M.D.O.

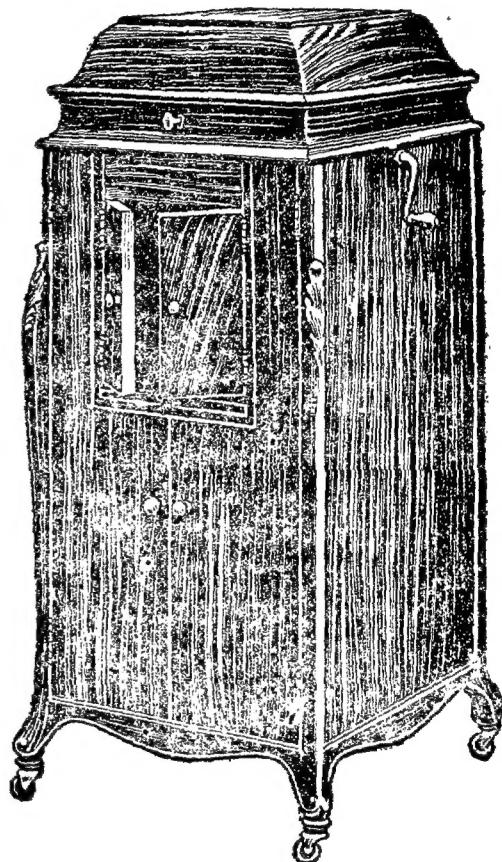
SPECIFICATION.

CABINET: Oak; brass gilt fittings; large internal horn, wooden grille. Complete with needle bowl, soundbox case and leather bound record index book. Lower compartment for storing records, with 8 record albums for 96 records.

MECHANISM: Triple-spring spiral-drive motor; 12-in. turntable; new automatic brake and speed indicator; "His Master's Voice" tapering tonearm with patent "Gooseneck"; "Exhibition" soundbox.

Price Rs. 600.

MODEL M.E.M.

SPECIFICATION.

CABINET: Figured Mahogany; hand carved corner posts; brass gilt fittings; full volume internal horn with wooden grille. Complete with needle bowl, soundbox case and leather bound record index book. Extensive record-storing chambers with record albums for 192 records.

MECHANISM: Nickelled triple-spring spiral-drive motor; 12-in. turntable; fitted with new automatic brake and speed indicator; "His Master's Voice" full size tapering tonearm with patent "Gooseneck"; "Exhibition" soundbox.

Price Rs. 750.

CATALOGUES OF RECORDS IN ENGLISH & VERNACULAR ALWAYS AVAILABLE.

Sole Agents: SPENCER & Co. LIMITED, MADRAS.

AUTHORISED SUB AGENTS.

T. Raju & Co., Shyali; A. Rungasawmy Mooppanar, Kumbakonam; N. R. Naidu & Co., Mannargudi; S. P. Kalimuthu Pillai & Sons, Negapatam; S. S. Char & Co., Trichinopoly; V. Muthusamy Chetty & Co., Pudukottah; H. O. L. Marikar, Munnar; The Murugavilas Cycle Co., Madura; A. P. P. Chettyar, Tuticorin; S. Narayan & Sons, Tinnevely; Mahomed Mustaffa, Nagercoil; S. P. Mel & Co., Trivandrum; S. Ramalingam Pillai, Quilon; The Trading Co., Alleppey; Joseph Brothers, Kottayam; S. N. Sundaram Iyer & Sons, Cochin; K. V. K. Rowther & Co., Palghat; Heerji M. & Sons, Cannanore; U. B. Dutt & Co., Calicut; Abdul Rahman Saheb & Sons, Coimbatore; M. B. Fakeer Mahomed & Co., Coonoor; Mr. Dinshaw H. Hazary, Ootacamund; Mr. B. V. Namgiri, Salem; B. Sooriah & V. Balasundara Mudaliar, Vellore; A. Krishnaiah & A. J. Ratna Mudally & Co., Chittoor; The George Cycle Co., Bellary; Mr. Merwanjee Maneckjee, Guntakal; Rama & Co., Kurnool; Mr. A. Narayanasamy Naidu Garu, Masulipatam; Mr. Merwanjee Maneckjee, Rajahmundry; K. V. Bramhia & Sons, Rajahmundry; Sangit & Co., Cocanada; Nalam Ramalingaiah Garu, Cocanada; M. Venkataramaiah & Sons, Vizagapatam; H. G. Linganna & Sons, Mysore; A. V. & Sons, Karaikudi.

మోటారు బస్ సర్వీసు.

ద్రాక్షరామమునుండి, } బిక్కవోలునుండి,
బిక్కవోలునుకును, } ద్రాక్షరామమునుకును.

ఇందువలన సమస్తమైన జనులకు తెలియ
పరచడ మేమనగా బిక్కవోలు స్టేషను నుండి
ద్రాక్షరామమునుకును, ద్రాక్షరామము నుండి
బిక్కవోలు స్టేషనులకు పోవుటకును ప్రయాణికు
లను ప్రతి రైలునకు తగు సమయములలో చేర్చే
లాగున మోటారుబస్సు తగు సులభమైన టైమ్లలో
నడపించుటకు యేర్పాటుచేయడ మైనది.

696 ఇంగ్లీషు సైకిల్ అందు మోటారు
ఇంజిన్ గు కంపెనీ, కాకినాడ.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబస్సు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయ
గలుగుటకును శరీరీయము విద్యుత్తులను మోటారుబస్సు ఎట్లు
నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయే కలుచేయునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీయంతముల
నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
దొరనల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును.
అందులకు ఫీజు 50 రూపాయలు కట్టవలెను.

ఫిరీక్షాముని మార్చి నెల 1 వ తేదీ నుండి ప్రారంభ
మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 28 వ తేదీకి
గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును
చారుగురి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావానూ
బడును. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి ప్రాసెస్ గడు.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:—"GALY" Madras.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిఫై
ములు - బొమ్మలకార్డులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె
డము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

కూరగాయల, పువ్వుల విత్తులు.
పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజా మొదలగు మొ
క్కలు మా కద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము
భరల పుస్తకము ఆర్థికా స్థాంపులు పంపించువారికి పంపబడును.
విలాసము:— యం. ఓబళప్ప అందుబదర్సు,
698 బసవనగూడి, బెంగళూరు సిటీ.

దొంగలు! దొంగలు!!— రెండి రెండి, ఆంధ్ర
మహాజనాలందరు నడుములు బిగించండి. దొంగలకలలో చిక్క
కండి. ఇవిగో వాండ్రను జయించే పద్ధతులు. చదివి నేర్చు
కొనండి, బిక్కోకటి నెల రు.0.4.0. తయారైనపుడెల్ల పి.పి.
గా బిక్కోకటి పంపుయిండ్డము. దరఖాస్తులు వెంటనే
పంపండి. (618) భారతీ వేరహాపుస్, ఏలూరు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారభార్యణి కృతాంధ్ర కావ్యము రు. 0.10-0
అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము
సంస్కృతాలంకారకావ్యము రు. 2.0-0
వైశంపయీ ఏకకాలమున గోవిందాద్వైతమును, పుస్తక
భాండాగారములను, గగమునెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు
మేనేజరు, మునునూరు యస్టేటు
628 నాజిడు, కృష్ణాజిల్లా.

అమ్మతా జనం డిపోవారి దివ్యోపధములు
కీచాళిచక్రపు కస్తూరి, మంచిన తులము 1-కి ... 80.0-0
రసభస్మము తులము 1-కి రూ 0.10-0
పచ్చకర్పూరం ,, ... 2.0-0
అదిపచ్చికానా లేక జున్ను ,, ... 2.8-0
కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2.0-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ... 0.12-0
అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

మహాఖండార్థక లేహ్యము:— ఇది సహ
వైత్యములు, పుల్లీ తేపులు, ఆజీర్ణము, ఫర్లి, వాంతి, గుండెలలో
మంట, మొదలగువానిని హరించును. 20 తుల డబ్బి రు.1-0-0
వి. పి. ఖర్చులు చేరు. క్యాటలాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేదసమాజ్, పొందూరు, గుంటూరుజిల్లా.
(674)

నీవు క్రొత్తమిల్లు పెట్టదలచెదవా? మేము ఏమిల్లులకై
నానరే ముఖ్యముగా బియ్యపుమరలకు కావలసినసామాను
లను బియ్యముదంచు మరనుండి వాసుకు ఫర్నేసు ఫైరు
బార్లవరకు సరఫరా చేయుచుము. సి. గోపాలనాయ
కర్ అందుసన్ను, బేసికాఫాండ్రి మద్రాసు.557

ఏకభాషావిప్రశంస
ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
నెల 0-4-0 పోస్టజి అధికము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల గూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0
శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
దీనియందు మనోహరమగు నువాసన ద్రవములను చేర్చి
తయారచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసి
యున్నాము. వేయేల ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు
అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు.

ఆంధ్రసర్వకళాశాల
విద్యాప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే న్నాయబడినది నెల 0-4-0.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

న వ తా గ్రం థ మా ల వ్ర చు ర ము లు.

విజ్ఞలదేవి.

గ్రంథకర్త
పి. పి. చలసాంబాసు చలసాంబాసు గారు.
చరిత్రాత్మకము. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయల
కాలము నాటిది. చరిత్రకాముని యగు
దేవి శాంతము వర్ణనాతీతము. ఆమె యనుభ
వించు కష్టములకు కట్టిడిగుండె యైనను
నిరుగాత నూనను. ముందరి నాహసము, అది
నేయు యుక్తులు, ఎంగల గురువగు జయ
సింహుని చర్యలు అత్యాశ్చర్యములు.
నెల మా చందాదారులకు 0-12-0
,, ఇతరులకు 1-2-0

సాంఘిక దౌర్జన్యము

గ్రంథకర్త
చింతా శంకరదీక్షితులు గారు.
రహస్యపరాధ పరిశోధకము. అనూ
యకుడగు రిమగాయ్య స్వేతిగారి వైనాకోపింక
బడిన పాత్యాదోషము, ఆ నేరము కనిపెట్టు
టకు బోలీసువారు రహస్యపరాధ పరిశోధ
కుడు కమలకృష్ణములు, ఈకాలపు సంఘములు
కార్యదర్శులు ఒనరించెను కృత్యములు చాల
బాగుగ విశదీకరింపబడినవి.
నెల మా చందాదారులకు 0-8-0
,, ఇతరులకు 0-12-0

అస్తమయము

గ్రంథకర్త
భోగరాజు నారాయణమూర్తి గారు.
చరిత్రాత్మకము. రామరాజు కాలమునాటిది.
రామరాజు శాంతము, ధర్మము, పరాక్రమము
ముగ్ధగ వర్ణింపబడినవి. కమల పతిభక్తి, సాహ
సము చదున ఆశ్చర్యము కలుగును. దరియా బీబీ
చేయు మోసము, యుక్తులు చెప్పడరముకాదు.
రంగారాయని చర్యలు అత్యాశ్చర్యము కలి
గించును.
నెల మా చందాదారులకు 1-0-0
,, ఇతరులకు 1-8-0

దివారామ

ప్రతినాల్ విజయము రాయమాయధము, తారాబాయి మొదలగు నవలను వ్రాసిన కేతవరపు వేంకటేశాశ్రీ విరచితము వీరి కథా
చమత్కృతి రచన మున్నగువిషయముల గురించి ఆంధ్రలోకమునకు మేము వేరుగ చెప్ప నవసరములేదు.
నెల మా చందాదారులకు 1-0-0 ఇతరులకు 1-8-0 అన్నిటికిని ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
మా చందాదారులగునారు వైవాలుగునవలలు తెప్పించుకొని యికముందు ప్రచురించువాటినికూడ పుచ్చుకొనుటకు అంగీకరించిన చాలును. ప్రవేశము లేదు.
కలియుగ విశ్వామిత్ర ప్రాసెసు టి. వి. నుల్లారావుగారి ప్రాక్టికల్ మెసూరిజము, హిస్టరీస్ము అనబడు } రెండును ఏకకాలమున తెప్పించుకొనువారికి
సమ్మాహనము 1-0-0; అదృష్టరాజము 0-8-0. } ఖర్చులు తగులవు.

విలాసము:—
న వ తా గ్రం థ మా ల,
(320) తపాలపెట్టె 230, మద్రాసు.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hygienic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago, U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c. charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West, and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so-called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested (669)

or free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the 'Andhra Patrika' to the—

ERECTRUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA, India.

భాదాపీడితులకు మము: ఐవోడిక్ నహితమైన డా॥ వి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసరిల్లా

ఆ పరికరము రక్తములకు జనించుజాడ్యములకు కీటిమనునట్టి పండు. తరువులను, మచ్చలను గండమాలలను శుండ్లను, సాక్షిబిల్లులను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిని (28)

వనోపధిసారసరిల్లా గుణ మిమ్ముల నిస్సంకోచము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాలోగ్యమును గలగు చేయును. 16 రోజులవరకు వుండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తెరు:— వి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన

“ఆంధ్ర శిగరెట్లు”

615 (కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

ఈ శిగరెట్లు ఆంధ్ర రాష్ట్రమున తెలంగాణ మైన పొగాకును తయారుచేయునగు మానవ తయారుచేయబడి, అనేకుల చే మెప్పించబడినవి; కాని వీనిని ఆంధ్ర రాష్ట్రములను విడిచిపెట్టి అభిమానించి, ఉపయోగపరచి గుణాగుణముల నరసి, మీ స్నేహితులకును పరిచితులకును దెల్పుచు భారీతులు. ఈ క్రింది ఆద్రెస్సుకు వ్రాసిన విషయములు తెలియగలుగును.

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,
6, జనరల్ ఫీటర్సన్ రోడ్, మాంటూరోడ్ పోస్టు, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరూపించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కుములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి మృదీయకోశము బలహీనమై నరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల విగ్ధగంజన్నలయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతునష్టములు, స్వల్పస్థితియు మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిగ్ధము మగును. సాలామిసిరి అనునది ఒక బాలిపండు. ఇది కాబూల్, కాంబోజ్ దేశములలో మైగుచున్నది. ఆక్రమణ జనులు

ఈ పండును విశేషముగా తినటవలన నునదేశపు 4 గురు మనస్సుల బలము ఆదేశమున ఒక మనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బును 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బులు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0.

తచాలఖర్చు 1-3 డబ్బులకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవస్థ్యరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

30! పాశ్యపు వేంకటాచల 594
పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పజ్జనను పరికింపును.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎస్. కె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్వల్షన్ కమిటీ ఎగియర్ వేక్. నెం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ “లోకామయహార కస్తూరి మాత్రాలను, ఉపయోగించుటవలన, క్యాన్సర్స్, స్కర్వి, క్షయ, అజీర్ణము, నల్లబద్ధము, ప్రక్క-నొప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నా కజ్వరము, పీత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యెముక పాతముల ప్లియు, అణచివేయు, తమకద్దకు ప్రతిదినము వచ్చుకోగు లకు, పీకత్తుల చూతలతో, వ్యవస్థితైర్వ్యలు ముఖ్యముగా నీయవలయు. ఇవి యోగ్యతా పత్రములు.

ఈ రా॥ డి.ఎస్.ఆయ్యరిరావ్, సీనియర్ సర్జన్, స్వామిశ్రీ కనిగూడర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసినది. “లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర”లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకొత్తవిష్టమగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

వైద్యశాలలో ననేకధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కిర్నాటక మూలికలనండియే యావధములను తయారు చేయుచుండుడు.”

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 250 ముల్లెలన్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి తెప్పించుకొనిన టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మార్గదర్శక ఆయుర్వేదిక సిద్ధాపథములు దొరకును.

విలాసము:—శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

నవీనమయినది. ఓటోపరస్తాక్ 496

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము లేనిది. శ్రేష్టమయిన పుష్పము యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన వదిలక గుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించునది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును నెగ్గుగలదు.

1 డ్రామ్ బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రామ్ ,, 0-12-0
1 డ్రామ్ ,, 0-8-0

మాయొక్క నిల్వపండు ఫేరాయిల్ యొక్క శ్రేష్టత్యమును తెలియగోరువారు మా సాంపిల్స్ కు వ్రాయుడు. ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6

ఈ తీర్తములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
ది ఫరస్తాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైఫోనీ, బొంబాయి నెంబరు 8.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాంధ్ర పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పద నెనిమిది పురాణములలో నినియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలశేషము శేల కలిగో? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమా తెలు? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమునై నుంచినభిప్రాయము నిచ్చి యున్నారు. శ్రేణిమిగుల సులభము. 900 పుటలు వెల 4-0-0. అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0 కద్దులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములనై అచ్చు, కాలికోలైండు ధర రూ. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగు పండితుడు.
మునిసిపల్ ప్రెస్-కాల్కత్తా, కలకత్తా.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.
క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, పడవ బాగుము, పులి తేపురాదు, భేదము గాని, పిసము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునానూసము X అయ్యేలాగున ర్చన కోధన గాఢమగును.

1 పాను నీసాలు
నీసా 1-కి నెల
2.5-0, 4.0-0.

శ్రీ జరు గా రి
లీవరు టానిక్.

తైలమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంధించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విష గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

నీసా నెల రు. 1-8-0.

కు ల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మిస రునలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సాల్యూషన్ పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd,
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

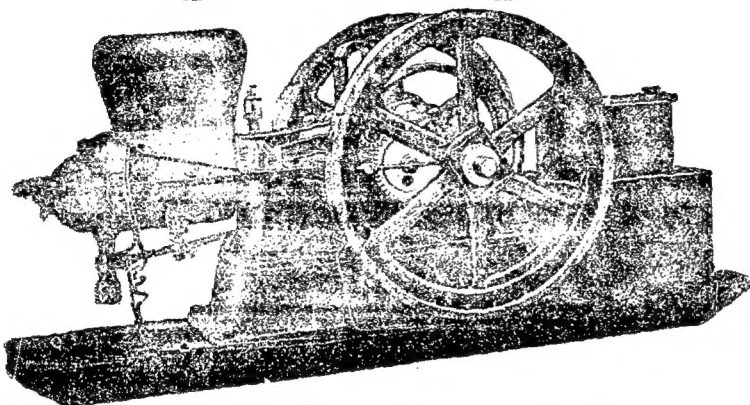
డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో,
(లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

“ఆమెకో” యంత్రములు కూడ్ పెట్టోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయించబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలదు.

నెల అతిసులభము, పనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 ఏ. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వద్ద ప్లాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. నెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా క్లెర్కు వ్రాయుడు.

బెస్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

827

పోస్టుబాక్సు నెం 63. మదరాసు

నకలవృశ్చిక విషసంజీవిని

536

నూరురూపాయల బహుమతి.

శాధతో వచ్చువారు!

సుఖముగ జోడురు !!

ఈమందు ఇతరుల మాయ మందు వంటిదిగాదు. ఉపయోగించినచో తప్పక మంటయు శాధయ్యేతిరును. ఇది తేలుబాధకే గాక, ఎలక, కుక్క, నందగ బ్బుమొదలగు జంతువుల విషములకు నాపయోగించును. ఈ మందు శేలుబాధ నివర్తింపకున్న నందు క్రియముతో నూరురూ

పాయ లియ్యగలము.

వెల సులభము

2 నీసాలుగల స్వాకెట్టు 1.కి 8 ఆ. పోస్టేజీ రి ఆటాలు.
ఒకటేతడక 2 స్వాకెట్టు తెప్పించుకొన్న పోస్టేజీ రు. చితం
ఒకడజక్ స్వాకెట్టు పోస్టేజీ రు. 5-0-0.
1.8-0 వెలగల ఛాక్లెట్ పాకెట్ల పేనా ఉచితము.
1. నీవాగాను మొలగియూగు
2. కందస్సు మొదలిపిధి, తిగువల్లి క్లెడ్డి, మద్రాసు.

శార దాంబ

ఇది శ్రీధన్వబోధిని యను నాటకము.

సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 0-4-0 మాత్రమే పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితోసహా నీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయుపుబొట్ల పోగొట్టును దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ప్రేరికోడ్డు, బొంబాయి.
7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

పోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి.

(572)

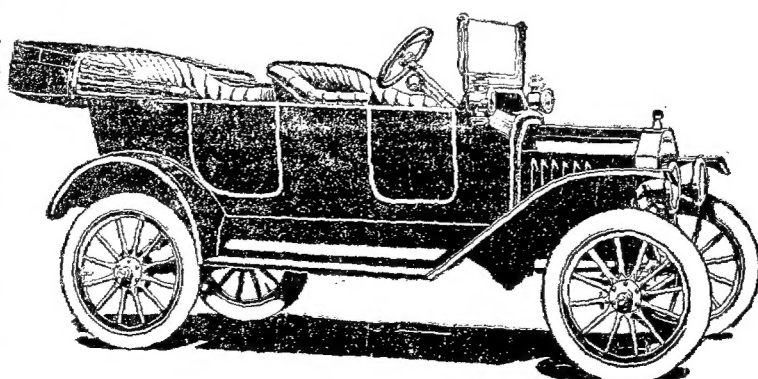
3 గురు కూర్చుండుటకు తగినబండి. రు. 3300

హుడ్డక్కన్లు, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైట్లపములు, స్పిడోమీటర్ కొమ్ము, గాలి టెక్, ట్రీప్లీ చక్రము, ట్రైరును ఇతర పనిముట్లు అన్నియు గలవు.

ఫోర్టుకారును కొనుడు; ఎలకన, ఎలకై నను ఎచ్చటనున్నను, స్థితియందున్నను చక్కగ పనిచేయును. ప్రత్యేకములకు సామానులతో మోటారు కారుల తయారు చేయుటలో కుశలమైన పనివారిడ్రచే తయారుచేయబడినది. అది మిక్కిలి ఉత్తమమునది. తేలిక ఆగుట దానివలన వ్యయములు తక్కువలో తక్కువయ్యగలను.

అయ్యది మిక్కిలి ప్రత్యేకములయిన సామానులతో చేయబడినది. వెనాడియం ఉక్కు చక్రమును-పిక్చు, ఫోర్టుమాము, మిగుల

ప్రపంచమందంతటను పనిచేయుచు స్వంతకారులకు సంతోషముగలిగించు మోటారుకారు ఇదియే. ఏదేశమున ప్రయాణము చేసినను చేయుదురుగాక ఫోర్టును కొనుడు. ఇప్పుడే కొనుడు. ట్రీప్లీ చక్రము ట్రైరుతో సహా. రు. 3300 - వెడ్డెస్టేమరు మోటారు కారులతో ఇప్పుడే వచ్చినది. మీకు వలయుకారులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు వ్రాయించుడు. కున్న ఆకాభింగము కలుగలదు. వ్రాయనప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు నడపారించుడు.

దిట్టమయినది. అయినను బహునందరు దొరు కగల ఉక్కులో మిక్కిలి తేలికయిన ఉక్కు కావున అధిక వ్యయమయినది.

ప్రపంచములో వాడుకలోనున్న మోటారుకారులలో ఫోర్టుకారులు సగమున్నవి. ప్రపంచములోని మహాజనులు యీబండిని ఉపయోగించి చూచి ప్రత్యేకమయినదని రుజువు చేసిరి. ఇతర మోటారుకారులవలె గాక దీని వై వ్యయపరచబడ్డ ధనమునందలి ప్రతిరూపాయికిని తగిన మోటారుపనిని చేయించు కొనగలను.

Oakes & Co., Ltd, Madras.

ఓక్సు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.